

మహిళా ! మేలుకో

యంగ్ హీరోల జోడీగా మానస వారణాసి?

ఆంధ్రజ్యోతి

టాలీవుడ్

స్టార్ హీరో నాని తన పుట్టినరోజు సందర్భంగా అభిమానులకు డబుల్ ట్రీట్ ఇచ్చారు. ఇప్పటికే 'ది ప్యారడైజ్' సినిమా అప్డేట్ తో ఉత్సాహంలో ఉన్న ఫ్యాన్స్ కు, తన 32వ చిత్రంతో మరో అదిరిపోయే సర్ప్రైజ్ అందించారు. 'ఓజీ' ఫేమ్ సుజీత్ దర్శకత్వంలో నాని చేయబోయే ఈ చిత్రానికి 'బ్లడ్ రోమియో' అనే ఆసక్తికర టైటిల్ ను ఖరారు చేస్తూ, ఓ ఆనాన్స్ మెంట్ వీడియోను విడుదల చేశారు.

గతంలోనే ప్రకటించిన ఈ ప్రాజెక్ట్, కొన్ని కారణాల వల్ల ఆలస్యమైనప్పటికీ, తాజాగా అధికారికంగా మొదలవడంతో సినిమాపై అంచనాలు భారీగా పెరిగాయి. ఈ చిత్రం 'ఓజీ' యూనివర్స్ కు సంబంధం లేదని, సుజీత్ తొలి చిత్రం 'రన్ రాజా రన్' తరహాలో స్టైలిష్ యాక్షన్ తో కూడిన డార్ట్ క్రైమ్ కామెడీగా ఉంటుందని తెలుస్తోంది. ఇందులో నాని ఒకవైపు చెప్ గా కనిపిస్తూనే, మరోవైపు గ్యాంగ్ స్టర్ గా రెండు విభిన్న పేర్స్ ఉన్న పాత్రలో నటించనున్నారని సమాచారం.

ఈ సినిమాలో నాని సరసన హీరోయిన్ గా త్రిప్తి దిట్టి, పూజా హెగ్డే పేర్లను పరిశీలిస్తున్నట్లు టాక్. మలయాళ

అంటే తమిళ గ్లామర్, టాలెంట్ ఉన్నప్పటికీ .. స్టార్ డమ్ దక్కడం అంత తేలికగా జరగదు. చాలామంది హీరోయిన్స్ తమ సినిమా హిట్ అయితే చాలు, తమ మార్కెట్ పారితోషికం పెరిగిపోతుందని అనుకుంటారు. కానీ సినిమా హిట్ అయినా ఒక్కోసారి ఆ క్రెడిట్ ఎవరి ఎకౌంటులోకో వెళ్లిపోతూ ఉంటుంది. హీరోయిన్స్ ఒకప్పటి మాదిరిగా తెరపై

ఎక్కువ కాలం పాటు రాజ్యం చేసే పరిస్థితి లేదు. అందువల్ల ప్రతి సినిమా వాళ్లకి చాలా విలువైనదిగానే కనిపిస్తూ ఉంటుంది. హిట్ అయిన సినిమాతో మరింత పాపులర్ కావాలనే కోరుకుంటారు. అయితే ఒక్కోసారి మొదటి ప్రయత్నం నిరాశపరిచినా, రెండో ప్రయత్నంతో దశ తిరిగిపోతూ ఉంటుంది. అలాంటి అందాల నాయికల జాబితాలో

తాజాగా మానస వారణాసి పేరు కూడా చేరిపోయింది. మానస వారణాసి తెలంగాణ అమ్మాయి. అనేక అందాల పోటీలలో బహుమతులు గెలుచుకున్న నాజుకు నాయిక. 'కపుల్ ఫ్రెండ్స్' సినిమా తరువాత అంతా ఈ బ్యూటీనీ గురించే మాట్లాడుకుంటున్నారు. పొన్నాగ పూలతో పోతబోసినట్లు .. తామర రేకులతో రాశి పోసినట్లుగా కనిపించే ఈ సుందరి పేరు ఇప్పుడు యూత్ జపించే మధురమైన మంత్రమైపోయింది. ప్రస్తుతం టాలీవుడ్ లో గట్టి పోటీ లేదు. ఇలాంటి సమయంలో ఎంతో ఇవ్వడం ఈ భామకి కలిసొచ్చే విషయం. యంగ్ హీరోలంతా తమ ప్రాజెక్టుల కోసం ఇప్పుడు ఈ బ్యూటీనీ రికమెండ్ చేస్తున్నట్లుగా టాక్.

స్టార్ హీరో

వృద్ధీరాజ్ సుకుమారన్ ఒక కీలక

నాని కొత్త సినిమా 'బ్లడ్ రోమియో'

పాత్రలో నటించనున్నారని ప్రచారం జరుగుతోంది.

ఈ చిత్రాన్ని నిహారిక ఎంటర్టైన్మెంట్స్, నాని సొంత బ్యానర్ అయిన యునానిమస్ ప్రొడక్షన్స్ సంయుక్తంగా నిర్మిస్తున్నాయి. ఈ ఏడాది డిసెంబర్ లో రెగ్యులర్ చూటింగ్ ప్రారంభించి, 2026 క్రిస్మస్ కానుకగా సినిమాను విడుదల చేయాలని చిత్ర బృందం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నట్లు తెలుస్తోంది.

- నాకన్నీ తెలుసన్నవాడు మూర్ఖుడితో సమానం. నాకు తెలియదు అనటానికి ధైర్యం కావాలి.
- నువ్వు ఆచరించకపోతే ఎంత చెప్పినా నిష్ప్రయోజనం, వృధా.

8 మార్చి, 2026

కదంబం

‘సంఘీ’భావం....5

తెలంగాణలో తెలుగుకు పట్టం

కవర్ స్టోరీ..6

మహిళా! మేలుకో

ఈ వారం కవిత్వం.. 11

పూలరెక్కల మిథునం

మొట్టమొదటి వర్షపు... 14

సాధనతో విజయం .. 18

కథ..20

పునాదిరాళ్ళు

ఇంకా...

మొగ్గ

పుస్తక సమీక్ష

వాస్తు

వారఫలం

వగైరా.. వగైరా..

సమాచారం

సమయపాలన ముఖ్యం

సమయపాలన పాటించకపోతే పనులు గందరగోళంగా, అసంపూర్ణంగా ఉంటాయి. కొన్ని టెక్నిక్స్ పాటిస్తే పనులు పూర్తవుతాయి. ఏదైనా పని మొదలు పెట్టినప్పుడు యాభై నిమిషాలు ఎలాంటి అవరోధాలు లేకుండా ఏకాగ్రతతో పనిచేయాలి. ఆ తర్వాత పది నిమిషాలు విరామం తీసుకోవాలి. ఈ సమయంలో చిన్నపాటి వ్యాయామం, నడక వంటివి చేస్తే శరీరం తిరిగి పుంజుకొని మళ్ళీ పనిలో నిమగ్నం కావచ్చు. ఇంట్లో అయినా, పనిచేసే చోట అయినా రెండు నిమిషాల్లో పూర్తయ్యే పనులను వెంటనే చేయడం ఉత్తమం.

మీరు చేసే పనుల్లో అతి ముఖ్యమైనవి, ఎక్కువ ఫలితాలను ఇచ్చేవి ఇరవై శాతం పనులు ఎంపిక చేసుకోవాలి. వాటిపైనే ఎనభై శాతం ఫోకస్ పెట్టి పనిచేయాలి. ఇలా చేయడం ద్వారా శ్రమ వృధా కాకుండా ఉంటుంది. ఒక రోజులో ఒక పెద్ద టాస్క్, మూడు మీడియం టాస్కులు, ఐదు చిన్న టాస్కులు ఎంచుకోండి. మొదట పెద్ద టాస్క్ పూర్తి చేయండి. ఆ తర్వాత మూడు మీడియం టాస్కులు, అవి పూర్తయ్యాక ఐదు చిన్న టాస్కులు పూర్తి చేస్తే సమస్య ఉండదు. ఒత్తిడి లేకుండా పనులు పూర్తవుతాయి.

ఒక పనిని 25 నిమిషాల పాటు ఏకాగ్రతతో చేయాలి. ఆ తర్వాత 5 నిమిషాలు విశ్రాంతి తీసుకోవాలి. ఇలా నాలుగు సార్లు పునరావృతం చేయాలి. అంటే 2 గంటలపాటు ఈ విధంగా పని చేసి ఆ తర్వాత 15-30 నిమిషాలు విరామం తీసుకోవాలి. అతి ముఖ్యమైన/కఠినమైన పనిని మొదట చేయాలి. దాన్ని విజయ వంతంగా పూర్తి చేసినప్పుడు వచ్చే ఆత్మవిశ్వాసం రోజంతా కొనసాగుతుంది. ఇతర పనులన్నీ సులభంగా చేసేయగలుగుతారు.

ఏ పనినైనా ప్రారంభించే ముందు ఎన్నో ఆలోచనలు వస్తుంటాయి. ఇది చేయగలమా? ఎలా చేయాలి? అంటూ ఆలోచిస్తూ ఉంటే సమయం వృధా అవుతుంది. కనుక ఓ పని చేయాల్సి వస్తే దాన్ని వెంటనే ప్రారంభించి, అరవై సెకండ్ల పాటు కొనసాగించి ఆపండి. అప్పుడు చేయాల్సిన పనిపై శ్రద్ధ వస్తుంది.

మీ రచనల్ని ఈ మెయిల్ చిరునామాకు పంపగలరు.

sunmagvaartha@gmail.com

జీక్స్ కార్నర్

“అంటే?”
 “నేను ఎస్.ఎస్.ఎస్. పాసైతే సైకిల్ కొనిస్తానని చెప్పారు, ఇంతవరకు సైకిల్ కొనలేదు” అన్నాడు కొడుకు తాపీగా.

ఇంటి భోజనం

“ఆ ఇంట్లో వస్తువులన్నీ భద్రంగా ఉన్నాయి. మరి ఎలా దొరికిపోయావు?” అడిగాడు పోలీసు, దొంగని.

“నాకు బయటి భోజనం పడదు. విలువైన వస్తువులన్నీ మూట గట్టుకున్నాక భోజనం చేస్తుంటే ఇంటివాళ్ళకు దొరికిపోయాను” బదులిచ్చాడు దొంగ.

మినరల్ వాటర్

“మీ హోటల్లోని ‘టీ’ ప్రత్యేకత ఏంటి?” అడిగాడు కస్టమర్.

“పాలల్లో మినరల్ వాటర్ కలుపుతాం, అదే మా ‘స్పెషాలిటీ’ బదులిచ్చాడు హోటల్ యజమాని.

బయట తినట్లేదుగా!

“మీకు బయటి ఫుడ్ పడదు, హోటల్ భోజనం తినకండి” అంది భార్య, భర్తతో.

“అందుకే కదా బయటి నుండి తెచ్చి ఇంట్లో తింటున్నాను” తెలివిగా సమాధానమిచ్చాడు భర్త.

మాట నిలబెట్టుకోవాలి!

“చింటూ, నువ్వు ఇంటర్ పాసైతే స్కూటర్ కొనిస్తాను” అన్నాడు తండ్రి.

“ఆ మాట, మాట నిలబెట్టుకునేవాళ్లు అనాలి” అన్నాడు.

సర్టిఫికేట్

“ట్రాఫిక్ జామ్ వల్ల లేటయ్యాను, నా మాట నమ్ముండి సార్” చెప్పాడు బాస్ తో.

“అయితే ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టర్ దగ్గర నుంచి సర్టిఫికేట్ తీసుకురా, అప్పుడు నమ్ముతాను” చెప్పాడు బాస్ తో.

ప్రపంచ సుందరి

“నేను పొదుపు చేసిన సొమ్ముతా నీ షోకులకే సరిపోతోంది” అంది భార్య.

“నాకు ప్రపంచ సుందరి అవార్డు వచ్చాక మీ పొదుపు గురించి ఆలోచిస్తాను, అంతవరకు ఓపిక పట్టండి” అంది భార్య.

- వైదా ఈశ్వరరావు, విశాఖ

అబద్ధాలు

“పరంధామయ్యగారూ, నిన్న రాత్రి మీరు కామేశని కొట్టడం సాక్షులు చూసారు” అన్నాడు, లాయర్.

“అంత దగ్గరగా వున్న నాకే కనపడలేదు, ఊర్లోండి సార్, ఎందుకు పచ్చి అబద్ధాలు చెప్తారు?” బదులిచ్చాడు పరంధామయ్య.

వాయిదాలు తీరాలిగా!

“డాక్టర్ గారూ, ఒక సంవత్సరం మాత్రలు వాడితే నేను లావు తగ్గుతానని చెప్పారు, ఇంకా ఆరు నెలలు వాడమంటున్నారు” అంది పేషెంటు.

“అదా! ఆరు నెలల్లో నా కారు ఇఎమ్ ఐ తీరిపోతుంది” అన్నాడు, డాక్టర్.

నేను వడ్డిస్తాను..

“ఎంత ఆలస్యమైనా నువ్వు వెళ్లి వడ్డించేవరకు మీ ఆయన భోజనం చేయకుండా ఉంటారా?” అంది

అర్చన, పార్వతితో.

“వంట చేసి నా కోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంటారా” అంది అర్చన.

ఫ్యామిలీ లేదు..

“ఎరా, నిన్న సినిమాకి వెళ్లావా?” అడిగాడు అనిల్.

“వెళ్లాను, కానీ అది ఫ్యామిలీ సినిమా అందుకని చూడలేదు”.

“ఫ్యామిలీ సినిమా అయితే చూడకూడదా?”

“నాకు ఫ్యామిలీ లేదుగా!”

ఓటేయడానికి..

“ఆ రోజు ఆటెండెన్స్ లో నాలుగు వందల మంది సంతకం చేయలేదు” అన్నాడు చిత్రగుప్తుడు, యమధర్మరాజుతో.

“అదా, వాళ్లు దొంగ ఓట్లు వేయడానికి భూలోకానికి వెళ్లారు.

ప్రాటెక్షన్

“ఏమండీ, నేను షాపింగ్ కి వెళ్తున్నాను, మీరు ఆఫీసు నుండి డైరెక్ట్ గా షాప్ కి వచ్చేయండి” ఫోన్ చేసి చెప్పింది భర్తకి.

“సరే, ఒక్క నిమిషం ఆగవే, పోలీస్ స్టేషన్ కి ఫోన్ చేసి వస్తాను” అని శక్కున ఫోన్ పెట్టేస్తాడు.

పోలీస్ స్టేషన్ కి ఫోన్ చేసి “ఎస్.ఐ. గారూ మా ఆవిడ ఐదు తులాల బంగారం వేసుకుని షాపింగ్ కి వెళ్లింది. పోలీస్ ప్రాటెక్షన్ కావాలి” అని చెప్పాడు.

- ఈ.ఎస్.మాధవన్

'సంఘ్' భావం

తెలంగాణలో తెలుగుకు పట్టం

తెలంగాణ రాష్ట్రప్రభుత్వం తెలుగుభాషాభివృద్ధి కోసం తీసుకున్న నిర్ణయం మాతృభాషాభిమానులకు ఆనందాన్ని కలిగించింది. ఒకటవ తరగతి నుంచి పదవ తరగతి వరకు తెలుగు సబ్జెక్టును తప్పనిసరి చేయడం మరుగున వదుతున్న ప్రాంతీయ భాషకు పట్టం కట్టినట్లు చెప్పవచ్చు. తెలంగాణలో అనేక మంది విద్యావంతులు కనీసం తెలుగు పదాలు కూడా చదవలేని స్థితిలో ఉన్నారు. దీనికి కారణం ప్రాథమిక స్థాయి నుంచి తెలుగును సబ్జెక్టుగా తీసుకోకపోవడం. భాష సబ్జెక్టు ఎంపిక విషయంలో ఆప్షన్స్ ఉండటంతో వేరే భాషల్లో విద్యార్థులు విద్యను అభ్యసిస్తున్నారు. హైస్కూలు చదువు పూర్తి చేసి రాష్ట్ర స్థాయిలో ర్యాంకులు సంపాదించిన వారు సైతం తెలుగును చదవలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ప్రపంచ దేశాల్లోనే తెలుగుభాషకు ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు ఉన్నప్పటికీ తెలుగు రాష్ట్రాల్లో మాత్రం తగిన ఆదరణ లేకుండా పోతోంది. తెలుగు చదవడం వల్ల ప్రయోజనం ఉండదన్న భావన విద్యార్థుల్లోను, వారి తల్లిదండ్రుల్లోను పెరిగిపోతోంది. తెలుగు, భారతదేశంలో ఎక్కువగా మాట్లాడే ద్రవిడ భాష. ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్రాల రాజభాష. 'తెలింగ' పదం నుంచి 'తెలుగు' పదం వెలువడిందని అంటారు. తేనె ఎంత తీపిగా ఉంటుందో తెలుగు మాట్లాడితే అదేవిధంగా తేనెలూరుతుందన్న భావన కలుగుతుంది. కనుక 'తెనుగు' అని గుర్తించబడింది. తెన్ అంటే దక్షిణము, దక్షిణ దిక్కుకు చెందిన భాష తెనుగు, అదే తెలుగుగా మారినది కూడా చెబుతుంటారు. క్రీ.పూ.400 నాటి శిథిలాలలో తెలుగు భాష ఉండటాన్ని బట్టి ఈ భాష ప్రాచీనత మనకి తెలుస్తోంది. ప్రతి ఒక్కరూ తెలుగు భాష గర్వకారణమని చెబుతారేగానీ ఆచరించడంలో మాత్రం పక్క భాషల వైపు చూస్తారు. దీనితో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. తెలుగును తప్పనిసరి చేస్తేనే ప్రయోజనం ఉంటుందని గుర్తించి ఆ విధంగా చర్యలు తీసుకుంది. రాష్ట్రంలోని విద్యావ్యవస్థలో మాతృభాష తెలుగుకు పూర్వ వైభవం తీసుకువచ్చే దిశగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. భవిష్యత్ తరాలకు తెలుగు భాషా సౌరభాన్ని అందించడమే లక్ష్యంగా, వచ్చే 2026-27 విద్యా సంవత్సరం నుండి రాష్ట్రంలోని అన్ని రకాల పాఠశాలల్లో 1వ తరగతి నుంచి 10వ తరగతి

వరకు తెలుగును కచ్చితంగా ఒక సబ్జెక్టుగా బోధించాలని స్పష్టమైన ఆదేశాలు జారీ చేసింది. కేవలం స్టేట్ బోర్డు పాఠశాలలకే పరిమితం కాకుండా, సీబీఎస్ఈ, ఎస్ఎస్ఈ, ఐటీ వంటి అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో నడిచే ప్రైవేట్, కార్పొరేట్ విద్యాసంస్థల్లోనూ మాతృభాషను కచ్చితంగా అమలు చేయాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. ప్రస్తుతం అనేక కార్పొరేట్ పాఠశాలల్లో మార్కుల వేటలో పడి తెలుగును విస్మరిస్తున్న సమయంలో ప్రభుత్వం కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. కేవలం స్కూరింగ్ కోసమే అరబిక్, సంస్కృతం, ఫ్రెంచ్ వంటి భాషలకు ప్రాధాన్యతనిస్తూ, తెలుగును అటకెక్కిస్తున్న తీరుపై ప్రభుత్వం ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. పదో తరగతి పూర్తి చేసిన విద్యార్థులు కనీసం తెలుగులో చిన్న వాక్యాన్ని కూడా సరిగ్గా చదవలేకపోవడం భాషా సంక్షోభానికి దారితీస్తోందని గుర్తించిన సర్కారు, తెలుగు తప్పనిసరి అమలు చట్టం 2018ని కఠినంగా అమలు చేసేందుకు సిద్ధమైంది. గతంలో కోవిడ్ కారణంగా 9,10 తరగతులకు ఇచ్చిన మినహాయింపులను రద్దు చేస్తూ, 2025-26లో 9వ తరగతికి, 2026-27 నాటికి 10వ తరగతికి ఈ నిబంధనను వర్తింపజేయనుంది. కాగా, విద్యార్థులపై పనిభారం పడకుండా ప్రభుత్వం ఒక మినూత్ను మార్పును ప్రవేశపెట్టింది. ఇతర బోర్డుల విద్యార్థుల కోసం కఠినమైన సింగిల్ పుస్తకాలకు బదులుగా, అత్యంత సరళంగా ఉండే వెన్నెల పాఠ్యపుస్తకాలను రూపొందించింది. కేవలం ఇతర రాష్ట్రాల నుండి వచ్చి 8వ తరగతి ఆపై తరగతుల్లో చేరే విద్యార్థులకు మాత్రమే ఈ నిబంధన నుండి మినహాయింపు ఉంటుంది. నిబంధనలు ఉల్లంఘించే పాఠశాలలపై భారీ జరిమానాలు విధిస్తామని, చట్టపరమైన చర్యలు తప్పవని ప్రభుత్వం హెచ్చరించింది. ప్రతి పాఠశాల తగినంత మంది తెలుగు ఉపాధ్యాయులను నియమించుకోవాలని, ఎస్సీఈఆర్టీ నిర్దేశించిన పుస్తకాలనే బోధించాలని స్పష్టం చేయడంతో, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా తెలుగు భాషకు కొత్త ఊపిరి పోసినట్లుంది. తెరమరుగొతున్న తెలుగు భాషకు తిరిగి పూర్వ వైభవం తీసుకురావడానికి ప్రయత్నంలో భాగంగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం మాతృభాషపై మక్కువ ఉన్న వారికి ఆనందాన్ని కలిగిస్తుండడంలో సందేహం లేదు.

- డాక్టర్ గిరిష్కుమార్ సంఘ్

మొదలైన ఉత్పత్తి సంబంధమైన పనులు ప్రారంభం కావడంతో శ్రమ విభజన రూపాలు సృష్టం కావడం ప్రారంభమయ్యాయి. పునరుత్పత్తిని గమనించిన స్త్రీ, భూమి నుండి జరిగే ఉత్పత్తిని కూడా గ్రహించగలిగింది. ఈ దశలో స్త్రీ, పురుష సంబంధాలు స్వేచ్ఛ సంబంధాలని చెప్పవచ్చు.

తరువాతి దశను మనం పురుషాధిపత్యం దశగా చెప్పవచ్చు. ఈ దశలో మధ్య ఆసియా నుండి ఆర్యులు దాదాపు క్రీ.పూ.1500 సంవత్సరాల కాలంలో మన దేశానికి వచ్చారని చరిత్ర చెబుతోంది. ఆనాటి

ఆర్యుల ప్రధాన జీవనాధారం పశుపోషణ. వారు మన దేశం వచ్చేనాటికి ఇక్కడ మాతృస్వామ్య

వ్యవస్థ వుంది.

దానికూలదోసి, దాని స్థానంలో పితృస్వామ్య విలువలను స్థాపించారు.

సంతానాన్ని ఎక్కువగా పొందే క్రమంలో పురుషుడు బహు భార్యత్వాన్ని పాటించడం జరిగింది. పశువులను లొంగదీసుకునే విధంగానే స్త్రీలను కూడా లొంగదీసుకున్నాడు. అంతవరకు స్త్రీకి తన పిల్లల మీద, తన శరీరం మీద ఉన్న హక్కుల్ని పురుషుడు చేజిక్కించుకున్నాడు. స్త్రీలు పురుషులకి చెందిన ఆస్తిగా మార్చబడ్డారు. క్రమక్రమంగా ఏర్పడిన జనపదాలు, గణరాజ్యాలు స్త్రీలను సంపూర్ణ బానిసత్వంలోకి నెట్టివేశాయి. ఈ క్రమంలో మాతృస్వామ్య వ్యవస్థ నామరూపాలు లేకుండా పోయింది. ఆర్యుల రాకకు ముందు భారతదేశంలోని తెగలు మాతృ మాతృస్వామ్య సమాజాలు అని ప్రముఖ ఇండాలజిస్ట్ ఎనరల్ పిల్చే చెప్పారు.

అ తర్వాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా

వ్యాసాన్ని రాయాలని తలపెట్టిన క్రమంలో నా మనసులో మెదిలిన మాట "మనలో మనం". ఈ శీర్షికలో ఉన్న మనం 'మహిళలం'. ఈ శుభ తరుణంలో మన

ముందు తరాల వారి అనుభవాలు, జ్ఞాపకాలు, దగా పడిన సమయాలు, సందర్భాలు, పొందిన అవమానాలు, అగచాట్లు, పీడన దోపిడీ.. ఇవన్నీ గుర్తు చేసుకుంటూనే మనం చేయవలసిన కార్యచరణను మన ముందు పెట్టుకుని కొనసాగుదాం. శ్రీశ్రీ "తాజ్ మహల్ నిర్మాణానికి రాజైతిన కూలీలు ఎవరు.." అంటూ విప్లవ శంఖారావాన్ని పూరించిన మాటలు ఈ సందర్భంలో ఎంతైనా స్ఫురించదగినవి.

ఎందుకు అంటే అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం 1908లో అమెరికాలో కొంతమంది స్త్రీలు తమ హక్కుల కోసం పోరాడినట్లుగా చెప్తారు. అయితే దీని వెనకల అక్షల మంది మహిళల జీవితాలు పణంగా పెట్టారని చెప్పాలి. సమాజంలో ఉద్యమం లేదా మార్పు అనేది ఒక్కసారిగా ఆకాశం నుండి యాదృచ్ఛికంగా ఊడి పడే పదార్థం కాదు. దీని వెనక ఎంతో దోపిడీ, పీడన ఉంటుంది. అందులో నుంచే

ఉద్యమం పుట్టుకొస్తుందనే విషయాన్ని మనం మర్చిపోకూడదు.

శ్రీశ్రీ 'దేశ చరిత్రల' అనే కవితలో 'ఏ దేశ చరిత్ర చూసిన ఏమున్నది గర్వకారణం/ నర జాతి చరిత్ర సమస్తం పరపీడన పరాయణత్వం' అని అన్నారు. ఇది దేశ

చరిత్రలకే కాదు స్త్రీల జీవితాలకు కూడా అన్యాయించి చెప్పొచ్చు. ఏ జాతి చూసినా ఏమున్నది గర్వ కారణం/ స్త్రీ జాతి చరిత్ర సమస్తం పురుష పీడన పరాయణత్వం. ఇది పితృస్వామ్య అణచివేత వల్ల పీడించబడిన స్త్రీని అభివృద్ధిస్తుందని చెప్పడంలో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. ఆదిమ సమాజంలో స్త్రీలు స్వతంత్రంగా జీవించేవారు. స్త్రీ మీద పురుష పెత్తనం ఉండేది కాదు.

స్త్రీలు వారి ఆహారాన్ని వారే సంపాదించుకునేవారు. కాలక్రమంలో మానవుడు ప్రకృతిని అర్థం చేసుకుంటూ వచ్చాడు. ఈ దశలో స్త్రీ, పురుష భేదం లేకుండా జీవనం సాగింది. పని విభజనంతా సంతానోత్పత్తికి సంబంధించి మాత్రమే. అది సహజమైన విభజన అని చెప్పవచ్చు.

పశుపోషణ, భూమి నుండి ఆహారం ఉత్పత్తి చేసుకోవడం...

మహిళా! మేలుకో

పితృస్వామ్య వ్యవస్థ అభివృద్ధి చెందిన క్రమంలో ఏర్పడిందే బానిస వ్యవస్థ. ఈ దశ స్త్రీని పుట్టు బానిసగా మార్చివేసింది. బానిస దశ ఏర్పడే నాటికి ఉన్న మతాలు కూడా స్త్రీలను తక్కువగానే చూశాయి. బానిస దశలో వృత్తిరీత్యా అనేక విభజనలు జరిగాయి. ఈ విభజన మూలంగా స్త్రీల జీవితం మరింత దుర్భరంగా మారింది. స్త్రీ జీవితం బానిసకు బానిస అన్నట్లుగా మారిపోయింది. అంటే ఒక పురుషుడు మరొక పురుషునికి బానిసైతే, ఆ పురుష బానిసకు బానిస స్త్రీ.

తరువాత వేదకాలంలో స్త్రీ సంతానం కంటే పురుష సంతానానికి ఎక్కువ గౌరవం ఉండేది. ఈ కాలంలో స్త్రీ జీవిత లక్ష్యం పురుష సంతానాన్ని కనడంగా మారిపోయిందనడానికి వేదాల్లో అనేక శ్లోకాలు ఆధారంగా కనిపిస్తున్నాయి. స్త్రీలు తమ దైవాలను మాకు పురుష సంతానం కలిగించమని వేడుకున్నట్లుగా అనేక శ్లోకాలు వున్నాయి. ఉదా: రుగ్వేద సంహిత 3వ మండలం, 16వ శ్లోకం, 5వ రుక్కు.

తాత్విక చర్చల్లో పాల్గొని ప్రశ్నించడానికి స్త్రీలకు హక్కు ఉంది అని చెప్పడానికి గార్గి, మైత్రేయి నిదర్శనం. కానీ ఈ ఆవకాశాన్ని

ఉపయోగించుకున్న వారి సంఖ్య వేళ్ళ మీద లెక్కించవచ్చు. స్త్రీలకు తాత్వికమైన, శాస్త్రీయమైన విద్యను అభ్యసించే అవకాశం లేకపోవడం వల్ల పురుషులు శాస్త్రాన్ని తమ గుప్పెట్లో పెట్టుకుని

పురుషాధిక్యతను కొనసాగించారు. బహు భార్యత్వం, బహు భర్తృత్వం ఈ రెండూ వేద కాలంలో ఉన్నాయి. అయితే ఏక భార్యత్వం కూడా ఉండేది అనడానికి బుద్ధుడికి యశోదర అనే ఒకే భార్య ఉండడం మంచి

ఉదాహరణ. తొలి వేదమైన ఋగ్వేదంలో వివాహం తప్పనిసరి అని కనిపించదు. ప్రేమ వివాహాలకు గౌరవం ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. స్త్రీ స్వేచ్ఛ పూర్తిగా హరించి వేయబడలేదని చెప్పవచ్చు. గృహ సూత్రాల రచన ద్వారా కుటుంబ జీవితం మరింత పటిష్ఠం చేయబడింది. స్త్రీని ఒక 'పరాన్న బుక్కు'గా తయారు చేశారు. తద్వారా ఇంట్లో ఆమె చేసే శ్రమకు విలువ లేకుండా పోయింది. గృహ సూత్రాల ద్వారా స్త్రీలకు ఉండే ఆస్తి హక్కును తిరస్కరించారు. వరకట్న రూపంలో తెచ్చుకున్న ధనం మూత్రమే స్త్రీకి చెందినదిగా పరిగణించేవారు.

రాజ్యాన్ని శత్రు భారీ నుండి రక్షించుకోవడం కోసం స్త్రీలను ఉపయోగించుకునే పద్ధతిని కొటిల్లుడు తన అర్థశాస్త్రంలో పేర్కొన్నాడు. రాజ కుటుంబంలో పరిరక్షక పరివారంలో అధిక సంఖ్యాకులు స్త్రీలే. స్త్రీలపై స్త్రీ గూఢచారులను నియమించేవారు. వ్యభిచారాన్ని చట్టబద్ధం చేశారు. అర్థశాస్త్రం ప్రకారం భర్త ఆజ్ఞ లేకుండా స్త్రీలు ఆలూడడానికి గాని స్నేహితుల ఇళ్లకు వెళ్ళితే పన్ను చెల్లించవలసి వచ్చేది. తర్వాత వచ్చిన మనుష్యర్థ శాస్త్రం పురుషాధిక్యతను మరింత అధికం చేసింది. భర్తను భగవంతుని స్థానానికి చేర్చే భార్యను మరింత బానిసత్వంలోకి నెట్టివేసింది. తద్వారా స్త్రీకి ఎలాంటి స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యాల లేకుండా చేసింది. ఇలా చెప్పుకుంటూ వెళ్ళే చారిత్రక సత్యాలు వెలుగు చూస్తాయి. తమలో తాము మదన పడిపోతూ పైకి చెప్పలేనటువంటి స్థితి గురించి డాక్టర్ మృణాలిని వర్ణిస్తూ వీటిని 'నిశ్చల విషవాయి'గా అభివర్ణించారు.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం-నేపథ్యం

ప్రతి సంవత్సరం మార్చి 8న ప్రపంచ వ్యాప్తంగా జరుపుకునే 'అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం' మహిళల సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక విషయాలను స్మరించుకునే సందర్భంగా వుంది.

ఇది కేవలం ఉత్సవం మాత్రమే కాదు, మహిళల హక్కులు, సమానత్వం, గౌరవం కోసం సాగిన సుదీర్ఘమైన పోరాట చరిత్రకు ప్రతీక. అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం పుట్టుక 20వ శతాబ్ద ప్రారంభంలోని కార్మిక ఉద్యమాలతో అనుబంధంగా ఉంది. సాహిత్యం ఆధారంగా 1792లో స్త్రీల హక్కుల గురించి మొట్టమొదటి సారిగా 'ఇండికేషన్ ఆఫ్ ది రైట్స్ ఆఫ్ ఉమెన్' అనే గ్రంథం రాసిన ఇంగ్లాండ్ రచయిత్రి మేరీ ఓల్డ్ స్టోన్ క్రాఫ్ట్ అనే ఆమె స్త్రీల అభ్యున్నతికి రూపకల్పన చేసినట్లు చెప్పవచ్చు.

(మిగతా 10వ పేజీలో..)

మహిళల పురోగతి క్రమక్రమంగా కొత్త మెట్లు ఎక్కుతోంది. మూడు, నాలుగు దశాబ్దాల క్రితం పరిస్థితి ఇప్పుడు లేదు. ఇందిరాగాంధీ నుంచి ద్రౌపది ముర్ము వరకు రాజకీయ రంగంలో అత్యున్నత స్థానాలకు చేరిన మహిళామణులు అనేకమంది కనిపిస్తారు. వార్డు మెంబర్ నుంచి రాష్ట్రపతి దాకా మహిళలు ఎక్కని మెట్లు లేవు. కల్పనా చావ్లా, సునీతా విలియమ్స్, టెస్సీ థామస్, పిటి ఉష, మేరీకోమ్, సైనా నెహ్రూల్, పివి సింధు, మిథాలీరాజ్, ఎం.ఎస్.సుబ్బలక్ష్మి, లతామంగేష్కర్, అరుంధతిరాయ్, సుధామూర్తి... ఇలా మనం ఎంతో ఘనంగా చెప్పుకునే ఈ పేర్లన్నీ వివిధ రంగాలలో మహిళలు సాధించిన ఘనకీర్తికి

పరిస్థితి ఇప్పటికీ దయనీయమైన స్థితిలోనే ఉంది. అక్షరాస్యత అనేది దేశ పురోభివృద్ధికి మొదటి కొలమానం గనుక ఆ కోణం నుంచి చూస్తే మహిళల అక్షరాస్యతలో దేశంలోని పలు రాష్ట్రాలు ఇంకా వెనుకబడే ఉన్నాయి. దేశ సగటు అక్షరాస్యత 80.9 శాతం కాగా కేరళం, కొన్ని కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు మినహా మిగిలిన రాష్ట్రాలలో మహిళల అక్షరాస్యత శాతాలు ఇంకా తక్కువగానే ఉన్న విషయం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుంది. పెద్ద

పురోభివృద్ధి కోసం మన రాజ్యాంగ నిర్మాతలు రాజ్యాంగంలోనే ఎన్నో చట్టాలు రూపొందించి, మరెన్నో అవకాశాలు కల్పించారు. మహిళలకు పురుషులతో సమాన హక్కులు కల్పిస్తూ తర్వాత కాలంలో ఎన్నో చట్టాలు కూడా చేశారు. పార్టీలు కూడా మహిళలకు ఎక్కువ సీట్లు కేటాయిస్తూ చట్టసభల్లో వారి

మహిళా చట్టాలపై అవగాహన పెరగాలి..

మచ్చుతునకలు. అంతర్జాతీయంగా చూసినా బెనజిర్ భుట్టో, షేక్ హసీనా, మెర్గెల్, మౌలానా యూనస్ జాయ్, మేరీక్యూరీ, సెరెనా విలియమ్స్, ఇంద్రానూయి, మిలిందా ఫ్రెంచ్ గేట్స్.. ఇలా ఎందరెందరో కనిపిస్తారు.

వీరంతా ఆయా రంగాలలో అత్యున్నత స్థానానికి ఎదిగిన మహిళామణులే. వారి చరిత్రలు పరిశీలిస్తే మహిళలకేం తక్కువ అనిపిస్తుంది.

కానీ... అక్కడే ఆగి నాణెం మరో పార్ష్యాన్ని చూస్తే మహిళల దుస్థితి చూసి ఎంతో విచారం కూడా కలుగుతుంది.

మన దేశంలో సగటు మహిళలకు

రాష్ట్రాలలో ఉత్తరప్రదేశ్, మహిళా అక్షరాస్యత దేశ సగటు అక్షరాస్యతకు దగ్గరగా(78.2%) ఉంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ, బీహార్, మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్ తదితర రాష్ట్రాలు చాలా దూరంగా ఉన్నాయి. సగటు మహిళలు విద్యాభ్యాసంలో ఇంకా మందగమనంతోనే ఉన్నాయనడానికి ఇదే మొదటి ఉదాహరణ.

మహిళల భద్రత, వారి

ప్రాతినిధ్యం పెంచుతూ

ఎ.రాధాదేవి

వచ్చాయి. అయితే అసమానతలు కూడా పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. దానికి ప్రధాన కారణం- మహిళా సంక్షేమానికి సంబంధించిన చట్టాలు, పథకాలు, ఇతర సౌకర్యాల గురించి, వారిలోనే సరైన అవగాహన లేకపోవడమే. మహిళా దినోత్సవాలు జరిగినప్పుడు మినహా ఆ విషయాలు మాట్లాడేవారే తక్కువ. మహిళలపై అత్యాచారాలు, లైంగిక వేధింపులు అత్యధికంగా నమోదవుతున్న దేశాలలో మన దేశం ముందు వరుసలో వున్నదంటే సామాజికంగా మహిళల పరిస్థితి ఎలా ఉన్నదో అర్థమవుతుంది. మహిళా రక్షణకు ఎన్నో అవకాశాలు కల్పిస్తున్నా అవి వారికి చేరడం లేదు. ఇండియన్ పీనల్ కోడ్, క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్లు మహిళల రక్షణకు ఎన్నో అవకాశాలు కల్పించాయి.

కానీ అవి కాగితాలకే పరిమితమవుతున్నాయంటే మహిళలకు వాటిపై సరైన అవగాహన లేకపోవడం వల్లనే.

మహిళా సాధికారత గురించి మాట్లాడనివారు లేకపోయినా, మహిళలు దానిని సాధించడానికి తోడ్పడేవారు చాలా తక్కువ. అందువల్లనే సగటు మహిళ ఇంకా చాప మీదే కనిపిస్తోంది.

వివిధ సందర్భాలలో రాజ్యాంగానికి చేసిన సవరణల ద్వారా మహిళలకు అపరిమితమైన హక్కులే లభిస్తున్నాయి. స్వేచ్ఛగా జీవించే హక్కు, వివక్షకు తావు లేకుండా సమాన పనికి సమాన వేతనం పొందే హక్కు, మాతా-శిశు సంక్షేమానికి సహాయం పొందే హక్కు, భద్రతకు సంబంధించిన ఇతర హక్కులు చాలానే ఉన్నాయి. ఐక్యరాజ్యసమితి కూడా 1948లోనే మానవ హక్కుల సార్వత్రిక ప్రకటనలో మహిళా హక్కుల గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించింది. ఆయా కాలాల్లో పార్లమెంటులో పలు చట్టాలను రూపొందించారు. వాటిలో 2005 నాటి 'ప్రోటెక్షన్ ఆఫ్ ఉమెన్ ప్రమ్ డొమెస్టిక్ వయోలెన్స్ యాక్ట్' ఒకటి. అంటే గృహ హింస నుంచి మహిళలకు రక్షణ కల్పించే చట్టం. 2013 నాటి నిర్భయ చట్టం కూడా గొప్పదే. అత్యాచారం, యాసిడ్ దాడి, హింసాత్మక నేరాలకు ఈ చట్టం శిక్షలు విధిస్తుంది.

ఇవిగాక ఇండియన్ పీనల్ కోడ్లోని సెక్షన్ 354, 354ఎ, 376, 498ఎ, 509 మహిళల భద్రతకు రక్షణ కవచంలా ఉన్నాయి. మహిళల గౌరవ హననం, లైంగిక వేధింపులు, పెళ్లి సమయంలో వేధింపులు వంటి సమస్యల నుంచి ఆయా సెక్షన్ల ద్వారా మహిళలకు పూర్తి భద్రత లభిస్తోంది. కానీ అవి తెలిసిందెంత మందికి!

వాటికి ముందు కూడా అనేక చట్టాలున్నాయి. వరకట్న నిషేధ చట్టం, 1961 నాటి మెటర్నిటీ

బెనిఫిట్ యాక్ట్, 1976 నాటి సమాన పనికి సమాన వేతన చట్టం చాలా మందికి తెలియవు. అందుకే ఆరాచకాలు పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. 18 సంవత్సరాల లోపు బాలబాలికలను వేధించేవారికి కఠిన శిక్షలు విధించే 'పోకోన్' చట్టం కూడా ఇప్పుడు ఉంది. ఈ చట్టం కింద కొందరికి శిక్షలు కూడా పడుతున్నట్లు కనిపించినా, తప్పించుకొనేవారే ఎక్కువ. ఇప్పుడు ప్రత్యేక కోర్టుల ద్వారా సత్వర విచారణ జరగడం గుడ్డిలో మెల్లగా చెప్పుకోవచ్చు.

మహిళా సంక్షేమాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని మానవ వనరుల అభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖలో ఒక విభాగంగా 1985లో మహిళా, శిశు సంక్షేమ శాఖను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ విభాగానికి ప్రణాళికలు, విధానాలు, కార్యక్రమాలు రూపొందించే అధికారాలతో మంత్రిత్వ హోదా కూడా ఇచ్చారు. తర్వాత మహిళా స్వయం సహాయక గ్రూపుల ద్వారా కూడా మహిళలు ఎంతో కొంత పురోగతి సాధిస్తున్నారు. మహిళల కోసం ఒక ప్రత్యేక జాతీయ కమిషన్ 2010లో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవంనాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం

ప్రారంభించింది. ఈ కమిషన్లో ప్రభుత్వంలోని దాదాపు 15 ప్రధాన మంత్రిత్వ శాఖలు భాగస్వాములుగా ఉన్నాయి. వాటికింద ఎన్నో పథకాలు అమలవుతున్నాయి. మహిళా సాధికారత మిషన్ కూడా అనేకానేక కార్యక్రమాలు అమలు చేస్తోంది.

వీటన్నిటి వల్ల ఎన్నో హక్కులు, అధికారాలు, సౌకర్యాలు సమకూరుతున్నా సగటు మహిళ ఇంకా వెనుకబడి ఉంది. వారు కూడా ముందుకు రాలాలంటే సగటు మహిళల్లో సామాజిక చైతన్యం పెరగాలి. పెంచే కార్యక్రమాలు రూపొందించాలి. వారికోసం ఉన్న

చట్టాలు, భద్రతలపై అవగాహన పెంచేందుకు సామాజిక మాధ్యమాల ద్వారా మరింత ప్రచారం జరగాలి. సంఘాలు పెరగడం, ఉద్యమాలు జరగడంతో పాటు నిజంగా వారిని మేల్కొల్పివే చర్యలు ప్రభుత్వాలు చేపట్టాలి. అప్పుడే సరైన సమానత్వం సిద్ధిస్తుంది, సమాజం మరింతగా పురోగమిస్తుంది.

(7వ పేజీ తరువాయి..)

1848లో అమెరికాలోని న్యూయార్క్ సిటీలో సుమారు 100 మంది మహిళలు 'మహిళా హక్కుల సమావేశాన్ని' నిర్వహించారు. మెరుగైన వేతనాలు, పని గంటల పరిమితి, ఓటు హక్కు కోసం ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు. 1855లో బ్రిటిష్ మహిళలు మొదటిసారిగా ఆస్తిహక్కు కాలనీ డిమాండ్ చేశారు. ఇలా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వచ్చిన నిరసనల వెల్లువ చివరికి స్త్రీలకు కొన్ని ప్రాథమిక హక్కులు కల్పించారు. ఈ ఉద్యమాల ప్రభావంతో 1909లో అమెరికాలో 'జాతీయ మహిళా దినోత్సవం' నిర్వహించబడింది.

తరువాత 1910లో డెన్మార్క్లోని కోపెన్ హేజెన్లో జరిగిన 'అంతర్జాతీయ సామ్యవాద మహిళా సదస్సు'లో జర్మన్ సామ్యవాద నాయకురాలు క్లారా జెటిగ్స్ అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని ప్రతిపాదించారు. ఆమె సూచనకు 17 దేశాల నుంచి వచ్చిన ప్రతినిధులు మద్దతు ఇచ్చారు.

మార్చి 8.. ఎందుకు?

1917 రష్యాలో మహిళా కార్మికులు 'బ్రెడ్ అండ్ పీస్' (భోజనం, శాంతి) అనే నినాదంతో సమ్మె చేపట్టారు. ఈ సమ్మె రష్యాలో జరిగిన రాజకీయ పరిణామాలకు దారితీసి, జార్ పాలన పతనానికి కారణమైంది. ఆ సంఘటన జరిగిన తేదీ గ్రెగోరియన్ క్యాలెండర్ ప్రకారం మార్చి 8.

1975ను 'అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరం'గా ప్రకటించిన యునైటెడ్ నేషన్స్ అదే సంవత్సరం మార్చి 8వ తేదీని అధికారికంగా 'అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం'గా ఆమోదించింది. అప్పటి నుండి ప్రపంచవ్యాప్తంగా వివిధ అంశాలపై ప్రతి ఏడాది ప్రత్యేక అంశం(థీమ్)తో ఈ

దినోత్సవం నిర్వహించబడుతోంది. భారతదేశంలో కూడా మహిళా దినోత్సవం విశేషంగా జరుపుకుంటున్నారు. విద్య, ఉపాధి, రాజకీయ ప్రాతినిధ్యం, ఆర్థిక సాధికారత వంటి రంగాలలో మహిళల పాత్రను చర్చించడంతో పాటు, లింగసమానత్వంపై అవగాహన కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ సందర్భంగా దుర్గాభాయి దేశ్ ముఖ్, సావిత్రిబాయి ఫూలే, సరోజినీ నాయుడు వంటి మహనీయుల సేవలను స్మరించుకుంటున్నాం.

ముగింపు

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం ఒక చారిత్రక ఉద్యమ ఫలితం. ఇది

మహిళల హక్కుల సాధనకు ప్రతీక మాత్రమే కాక, సమానత్వం సాధించే దిశగా సమాజాన్ని ముందుకు నడిపించే శక్తి. ప్రతి సంవత్సరం మార్చి 8న జరుపుకునే ఈ దినోత్సవం, మహిళల గౌరవాన్ని కాపాడడం, వారి సాధికారతకు కట్టుబడటం అనే బాధ్యతను గుర్తుచేస్తుంది.

ఈ ఏడాది యునైటెడ్ నేషన్స్ ప్రకారం అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం 2026 అధికారిక గ్లోబల్ థీమ్ "స్త్రీలకు, బాలికలకు హక్కులు- సమ న్యాయం, కార్యచరణ". ఈ థీమ్ ద్వారా ప్రపంచవ్యాప్తంగా మహిళలు ఇంకా అమ్మాయిల హక్కులకు సరిగా సమాన న్యాయం ఇవ్వడం, ఆ హక్కులను నిజ జీవితంలో పొందడానికి అవసరమైన

చర్యలు తీసుకోవడం కోసం ఒక పిలుపుగా వుంది. ప్రపంచంలో ఇంకా ఎన్నో దేశాల్లో మహిళలకు సమాన హక్కులు లేవనీ, వాటిని సాధించడానికి మనం పని చేయాలనే సందేశాన్ని ఈ థీమ్ మనకు గుర్తు చేస్తుంది.

ఇంత సుదీర్ఘ చరిత్ర కలిగిన మనం ఇప్పుడు ఏం చేయాలి? మన ముందున్న సవాళ్లను ఎలా అధిగమించాలి? ఏదో సంవత్సరానికి ఒకసారి మనకిచ్చే గౌరవం, బహుమతులు చూసి సంబరపడి అంతటితో ఆగిపోకుండా, మన హక్కులకై నిరంతర కృషి చేయాలి.. అని ఆలోచించవలసిన అత్యవసర ఘడియ ఇది.

యునైటెడ్ నేషన్స్ స్త్రీలకు, బాలికలకు హక్కులు సమన్వయం వాటిని అమలు చేసే కార్యచరణ దిశగా పిలుపునిచ్చింది అంటే మన స్త్రీలకు జరుగుతున్న అన్యాయాలు జరుగుతున్న అసమానతలు గురించి చెప్పకనే చెబుతుంది. హక్కులు సాధించుకోవాలి.. అనుకునే మనం అసలు రాజ్యాంగం మనకు దైవ ప్రసాదంగా ఇచ్చిన హక్కులు ఏమిటో ముందు తెలుసుకోవాలి. అలా కలిగిన సంజ్ఞానంతో ముందుకు కొనసాగాలి. ఎక్కడైనా మన హక్కులకు భంగం కలిగింది అనుకున్నప్పుడు ప్రాథమికంగా ఆ విషయాన్ని తెలియజేయాలి. ఆ హక్కుల సాధన కోసం నిర్మాణాత్మకంగా కృషిచేయాలి. ఇదే మన అభివృద్ధికి బాటలు వేసే చక్కని దారి. అప్పుడే మనం, మన ముందు తరాల వారు చేసిన త్యాగాలకు నిజమైన నివాళి అర్పించిన వారమవుతాం. స్త్రీలకు ఏదైనా కష్టం వచ్చినప్పుడు తోటి స్త్రీగా మనం అండగా నిలవాలి, అవసరమైతే చేయూతనందించాలి. అలా చేసిన రోజే నిజమైనటువంటి, బాధ్యతాయుతమైన, మహిళా దినోత్సవం. మనలో మనం...మనకై మనం సంకల్పిద్దాం.

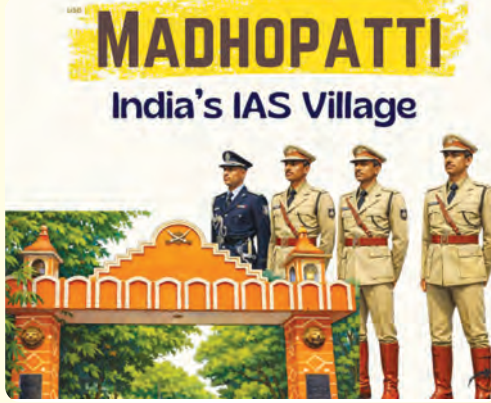
ఆ గ్రామాన్ని 'ఐఎఎస్, ఐపీఎస్ ఫ్యాక్టరీ'గా ఇరుగు-పొరుగువారు

చెప్పుకుంటూ ఉంటారు. అందుకు కారణం, ఏకంగా 51 మంది అధికారులను అందించిన కుగ్రామంగా ఇది చరిత్రపుటలకెక్కడమే.

ఈ ఊళ్లో ఉన్న ఇళ్ళు కేవలం డెబ్బై అయిదే. అయితేనం, ఉన్నతాధికారులకు నిలయమైంది. ఐఎఎస్లను మాత్రమే కాకుండా ఇస్రో మొదలుకుని దేశంలోని కీలక ప్రభుత్వ రంగాలలో పని చేస్తూ తమ గ్రామానికి

మంది ఐపీఎస్, ఐఎఎస్ అధికారులు వెలుగులోకి వచ్చారు. అంతమాత్రాన వావ్ అని చెప్పక్కర్లేదు. 'వావ్'

సర్వీస్ వంటి పరీక్షలు రాసి అర్హత సాధించాలనుకునే వారు ముందుగా చేయవలసింది ప్రముఖ శిక్షణా కేంద్రంలో చేరి తర్ఫీదు పొందడం. కానీ ఈ గ్రామంలో అలాంటి కేంద్రాలు లేవు.

ఈ గ్రామానికి సంబంధించి గత చరిత్రను తిరగేస్తే స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు రాకూర్ భగవతి దిన్ సింగ్, ఆయన భార్య శ్యాంరతీ సింగ్ ఈ గ్రామంలో 1917లో

పిల్లలకు చదువులు చెప్పడం ప్రారంభించారు. మొదట్లో మహిళలకు

ఉన్నతాధికారుల ఫ్యాక్టరీ 'మాధోపట్టి'

నలుగురిలోనూ ఓ ప్రత్యేక గుర్తింపు తెచ్చిపెట్టారు ఇక్కడి గ్రామవాసులు. దీంతో దేశానికి ఈ కుగ్రామం ఓ ఆదర్శ కేంద్రంగా ఉండటే అతిశయోక్తి కాదు.

దేశంలో అత్యున్నత హోదాలనిచ్చే ఐపీఎస్, ఐఎఎస్ అధికారులు కావడానికి యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ నిర్వహించే పరీక్షలు రాసి ఉత్తీర్ణత సాధించాలి. ఇది అనేకమంది కల. కానీ ఆ కల నెరవేరాలంటే అది అంత సులభం కాదు. పలుసార్లు పరీక్ష రాసి తమ అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకున్న వారెందరో ఉన్నారు. ఎవరో ఒకరిద్దరు తొలి అటెంప్ట్లోనే పాసవుతారు. గట్టి పోటీతత్వంగల పరీక్షలో పాసవడం అనేది ఓ సవాలే. ఆ సవాలుని అధిగమించాలంటే ఎంతో కష్టపడాలి. కఠోర కృషి తప్పనిసరి.

అయితే ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని 'మాధో పట్టి' (Madho Patti) అనే గ్రామం ఐఎఎస్, ఐపీఎస్ అధికారులను దేశానికి అందిస్తున్న కేంద్రంగా మారింది. ఈ చిరు గ్రామం నుంచి ఇప్పటికీ యాభై ఒక్క

అనడానికి ఈ గ్రామానికి సంబంధించి మరెన్నో ముఖ్యాంశాలున్నాయి.

తూర్పు జోన్సూర్ జిల్లాలోని ఈ మాధో పట్టి గ్రామంలో ఉన్న ఇళ్ళు డెబ్బై అయిదంటే అక్షరాల డెబ్బై అయిదే. ఈ డెబ్బై అయిదు కుటుంబాల నుంచి యాభై ఒక్క మంది ఐఎఎస్, ఐపీఎస్, పీపీఎస్ (ప్రొవిన్షియల్ సివిల్ సర్వీస్) అధికారులను మాత్రమే అందించలేదు. అంతరిక్ష అణుపరిశోధన, బ్యాంకింగ్, విదేశ వ్యవహార శాఖకు సంబంధించి అనేక కీలక రంగాలలో ఉద్యోగం చేస్తున్న వారిని ఈ కుగ్రామం అందించడం విశేషం.

మరొక ముఖ్యమైన విషయమేమిటంటే- ఒకే కుటుంబం నుంచి నలుగురు సోదరులు ఐఎఎస్ హోదాలో ఉండటం. ఆ నలుగురు సోదరులు..వినయ్ కుమార్ సింగ్, ఫత్రపాల్ సింగ్, అజయ్ కుమార్ సింగ్, శశికాంత్ సింగ్. ఈ గ్రామంలో ఎలాంటి శిక్షణా కేంద్రాలూ లేవు. సివిల్

పాలాలు చెప్పిన శ్యాంరతీ సింగ్ తర్వాతర్వాత మగపిల్లలకు, పెద్దవారికి కూడా పాలాలు చెప్పారు.

విద్య ఓ మనిషికి ఎంత ముఖ్యమో చాటిచెప్పడంలో ఈ సింగ్ దంపతులు ప్రధాన పాత్ర పోషించారు. తత్ఫలితంగా ఇప్పుడు ఈ గ్రామం ఈ స్థాయికి చేరింది.

మాధో పట్టి గ్రామం నుంచి మొదటి పౌరసేవకుడిగా కవి వామిక్ జూస్పరి తండ్రి ఖాన్ బహదూర్ సయ్యద్ ముహమ్మద్ ముస్తఫా బ్రిటీష్ పాలకుల కాలంలో పని చేశారు.

ఆ తర్వాత 1952లో ప్రకాశ్ అనే ఆయన పరీక్ష పాసయ్యారు. 1955లో వినయ్ కుమార్ సింగ్ సివిల్ సర్వీస్ పరీక్ష రాసి విజయం సాధించడం ఈ గ్రామానికి ఓ చెప్పుకోదగ్గ మలుపైంది. ఎందుకంటే ఆయన అడుగుజాడల్లో ఒక్కొక్కరూ ఈ పరీక్ష రాసి పాసవుతూ వచ్చారు. 1955లో పరీక్ష రాసిన వినయ్ కుమార్ సింగ్ బీహార్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్య కార్యదర్శిగా ఉండి పదవీ విరమణ చేశారు.

(మిగతా 15వ పేజీలో..)

పక్షుల

కిల కిలా రావాలతో, పక్క మీద నుంచి లేచి, కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని- స్నానం, పూజ ముగించుకొని, భార్య తెచ్చిన ఫలహారం సహించక చేయి కడిగేసుకుని, గోడ గడియారం వంక తొంగి చూసి, పెద్ద పెద్ద పెద్ద అంగలతో వాకిట్లోకి వెళ్ళి వీధి చివర వైపు చూస్తున్న రావు గారు “ఏమండీ కాఫీ!” అన్న పిలుపుతో వసారాలోకి వచ్చాడు. కాఫీ అయిష్టంగా చప్పరించేసి, రిస్ట్ వాచీ వంక ఓసారి చూసి, మళ్ళీ వీధిలోకి వెళ్ళి నిలబడ్డాడు. ఖాళీ కాఫీ గ్లాస్ తీసుకెళ్ళామని వచ్చిన ఆయన శ్రీమతి “ఏమండోయ్, వీధిలోకి వచ్చినవాడు ఇంట్లోకి రాడా?”

అన్నది. వచ్చి పడక కుర్చీలో కూర్చుని, చేతి వాచీ చూస్తూ, కుడిచేయి వేళ్ళు ఆడిస్తూ, లెక్కలు కడుతున్నాడు. ప్లయట్ లాండయి 3 గంటలయ్యింది. మహా ఐతే గంట ప్రయాణం ఎయిర్పోర్టు నుంచి. మొబైల్ చూశాడు మిస్డ్ కాల్స్ లిస్టులో నంబర్లు లేవు. నిరుత్సాహంగా నిట్టూర్చి, ఒక చెయ్యి నుదురుపై ఆనించి కళ్ళు మూసుకున్నాడు. రాత్రి నిద్ర లేనందువల్లైమో కునుకు పట్టింది. “ఏమండీ!” అన్న అరుపులాంటి పిలుపుతో ఉలిక్కిపడి లేచి “ఏంటి?”

“అరిసిలో బెల్లం సరిపోయిందో లేదో చెప్పండి” “పర్యాటకు..” ఆయన తన మొబైల్ ఫోన్ తీసుకుని వాట్సప్ కాల్ చేశాడు. అవతలివారు లిస్ట్ చేయలేదు. వినుగ్గా మొబైల్ ను పక్కనున్న టీ పాయ్ పైన పెట్టాడు.

చేతి వాచీ వంక చూశాడు.. మధ్యాహ్నం 1 గం॥ 20 ని॥ అటూ ఇటు అన్ని గదులు తిరుగుతూ, వంటిట్లోకి తొంగి చూశాడు. “ఏవండీ! ఈ జంటికల్లో అన్నీ సరిగ్గా సరిపోయామో లేదో నోట్స్ వేసుకొని చెప్పండి” అంది ఆయన భార్య. “ఆ... ఆని” ముక్తసరిగా జవాబు ఇచ్చి, ఇవతలికి వచ్చి, మంచం మీద నడుము వాల్యాడు. చిన్న కునుకులోకి జారి, కుక్కర్ ఈలతో ఈ లోకంలోకి వచ్చాడు ఆయన. ఏదో స్ఫురించి ఒక్క ఉడుకున మంచం దిగి, టీవి రిమోట్ తో ఆన్ చేశాడు. ఇంగ్లీష్ వార్తలు పెట్టాడు. అదేపనిగా 15 నిమిషాలు చూసి ఆఫ్ చేశాడు. “ఏమండీ, భోజనం రెడీ” అంటూ ఆమె గోడగడియారం వంక చూసి, అబ్బా! రెండున్నర అయ్యిందా? ఏమిటండీ వీడు ఇంకా రాలేదు? ఎప్పుడో రావాలి కదా!” “రాలేదు ఫోన్ కూడా చేశాను, లిస్ట్ చేయలేదు. వాడూ ఫోన్ చేయలేదు”.

“పద ఎంగిలి పడదాం. భోజనాలు ముగించేసరికి మూడయ్యింది. పెరట్లో ఉన్న తమలపాకులు తెంపి, కడిగి, తుడిచి సున్నం రాసి వక్క వేసి తాంబూలం శ్రీవారికి అందిస్తూ. “ఏంటి మూడిగా ఉన్నార? వాడు

వస్తాడంటెండి ప్లయట్ లేటయ్యిందో ఏమో” అంటూ వంటింట్లో మిగతా పనిలో నిమగ్నమయ్యింది ఆమె.

“రావు గారు, రావు గారు” అన్న పిలుపుతో చెస్ బోర్డు, కోయిన్స్ తీసుకొని వసారాలోకి వస్తూ, “రండి వర్మ గారు” అన్న పెద్దాయన గొంతులో జీవం, గాంభీర్యం లేదు. ఇది గమనించిన వర్మ గారు, “రావు గారు వొంట్లో భాషందా? పడుకుంటారా?” అన్నాడు మిత్రుడు. మధ్యాహ్నంపూట వీరురివురి నిత్య కార్యక్రమం ఈ చదరంగం. మధ్యాహ్నం పడుకుంటే రాత్రికి నిద్ర పట్టదని వీరిద్దరి అభిప్రాయం. కాలక్షేపం కూడా.. హోరాహోరీగా అటల మీద అటలు అడుతున్నారు. రావుగారు పరధ్యానం

ఓ తండ్రి నిరీక్షణ

వల్ల చాలా ఆటలు

ఓడిపోయారు. సాయంత్రం ఆరు అయ్యింది. చలికాలం వల్ల తొందరగా చీకట్లైంది. “రావుగారు, మరి.. వస్తాను” అని లేచాడు మిత్రుడు. అదే సమయంలో ఏదో కారు ఆగిన శబ్దం... మనక మనక చీకటి వల్ల ఇరువురికీ వచ్చే వ్యక్తి కనబడలేదు. “నాన్నా, బాగున్నారా?” గొంతు అబ్బాయిది. “ఆ..ఆ..” అన్నాడు నిర్లిప్తంగా. “అంకుల్

బాగున్నారా?” “ఆ...ఆ..బాగున్నాను బాబు” అన్నాడు.

సమయం సాయంత్రం ఇదున్నర. పనిమనిషి రతాలు వచ్చింది అమ్మగారూ.. అంటూ. “రామ్మా, సమయానికి వచ్చావ్! ఈ టీ తీసుకెళ్ళి అయ్యగార్లకి ఇవ్వమ్య్” అంది. ఉదయం వున్న ఉత్సాహం, ఆదుర్దా, ఓపిక, తీరిక, హడావుడి, ఎదురు చూపులు కొడుకు రాకతో కనపడట్టేదు. ఇడ్డీ వేడిగా తింటేనే బాగుంటుంది. నిరీక్షణ నీరుగారి పోయింది. ఓపిక ఆవిరి అయ్యింది. ఆశ అడియాసైంది.

“ఏరా ఆలస్యమయ్యింది?” “ఏం లేదు నాన్న, శ్రేయస్ కూడా యుఎస్ నుంచి నాతో పాటే వచ్చాడు. వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళి ఫ్రెష్ అవుదామని ఒక్కటే గొడవ. అందుకని వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళి, అక్కడ నుంచి వస్తున్నాను.

“అదేంటిరా అలా చేశావు? మీ నాన్న పొద్దుటి నుంచి కాలుగాలిన పిల్లిలా వీధిలోకి-ఇంట్లోకి తిరుగుతున్నారరా. ఓ విషయం చెబుతాను ఏం అనుకోకు, రాగానే మొదలెట్టేదని వినుకోక్కకు. భగవంతుడు కూడా తండ్రి వంటి వాడేరా పరమశివుడు కూడా ధూళీదర్శనకి (ప్రాచి మొహంతో దర్శనం) వచ్చే భక్తుల కోసం ఆత్మతతో, మీ నాన్న లాగా ఎదురు చూస్తాడూ! అర్థమయ్యిందా భాస్కరా?”

“సారి అమ్మా, ఈసారి తప్పు చేసి మిమ్మల్ని బాధ పెట్టను నాన్నా!” అంటూ కౌగిలించుకున్నాడు.

- తాడేపల్లి రాఘవరావు

ఒక చిన్న అలవాటుతో..

మన జీవితాన్ని మార్చే శక్తి ఎక్కడ దాగి ఉందంటే, అది పెద్ద నిర్ణయాలలో కాదు.. ప్రతిరోజూ మనం చేయే చిన్న చిన్న అలవాట్లలోనే ఉంది. చాలా మంది గొప్ప విజయాలు, అద్భుతమైన మార్పులు ఒకే రోజు జరిగిపోతాయని భావిస్తారు. కానీ వాస్తవం మాత్రం వేరే.

చిన్నగా కనిపించే అలవాట్లు, నిరంతరం కొనసాగితే అవే మన జీవితాన్ని మలిచే శక్తివంతమైన ఆయుధాలుగా మారతాయి. ఇదే 'చిన్న అలవాట్ల శక్తి'.

మన రోజును ఉదయం లేవగానే మొదలుపెట్టే విధానమే మన జీవిత గమనాన్ని నిర్ణయిస్తుంది. ఉదయం ఐదు నిమిషాలు ధ్యానం చేయడం, పది నిమిషాలు పుస్తకం చదవడం, లేదా రోజుకు ఒక పేజీ నోట్స్ రాయడం.. ఇవన్నీ చిన్న అలవాట్లే. కానీ ఇవి నెలలు, సంవత్సరాల పాటు కొనసాగితే, మన ఆరోగ్యనా విధానం, ఆరోగ్యం, వ్యక్తిత్వం అన్నీ మారిపోతాయి. పెద్ద విజయాలు ఒక్కసారిగా పుట్టవు; అవి చిన్న అలవాట్ల నుండి ప్రయాణానికి ఫలితం.

చిన్న అలవాట్ల గొప్పతనం ఏమిటంటే, అవి చేయడం చాలా సులభం. పెద్ద లక్ష్యాలు మనలను భయపెడతాయి. "రోజుకు గంట వ్యాయామం చేయాలి" అనుకుంటే అది కష్టంగా అనిపించవచ్చు. కానీ "రోజుకు ఐదు నిమిషాలు నడవాలి" అనుకుంటే, మన మనస్సు దాన్ని తిరస్కరించదు. ఆ ఐదు నిమిషాలే క్రమంగా పది నిమిషాలుగా, ముప్పై నిమిషాలుగా మారతాయి. మార్పు అలా మెల్లగా..., కానీ స్థిరంగా జరుగుతుంది.

విద్యారంగాన్ని తీసుకుంటే, చిన్న అలవాట్ల శక్తి ఎంత ముఖ్యమో

సృష్టంగా తెలుస్తుంది. ఒక విద్యార్థి రోజుకు అరగంట చదవడం అలవాటు చేసుకుంటే, ఏడాదికి వందల గంటల చదువు అవుతుంది. అదే చదువును పరీక్షలకు ముందు మాత్రమే చేస్తే, ఒత్తిడి పెరుగుతుంది, ఫలితాలు తగ్గతాయి. చిన్నగా మొదలైన చదువు అలవాటు చివరకు గొప్ప విజయంలోకి దారి తీస్తుందని చెప్పవచ్చు.

ఆరోగ్య పరంగా కూడా చిన్న అలవాట్లు కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి. రోజుకు ఒక గ్లాసు ఎక్కువ నీరు తాగడం, మెట్టపైకి ఎక్కిడం, జంక్ ఫుడ్ తగ్గించడం వంటి చిన్న చిన్న నిర్ణయాలు మన శరీరంపై పెద్ద ప్రభావం చూపుతాయి. ఒకరోజు వ్యాయామం చేయకపోయినా పెద్ద నష్టం ఏమీ ఉండదు, కానీ రోజూ వ్యాయామం చేయకపోవడం మాత్రం ఆరోగ్యాన్ని క్రమంగా క్షీణింపజేస్తుంది. అదే విధంగా, రోజూ కొద్దిగా అయినా శారీరక చలనం ఉంటే, దీర్ఘకాలంలో

ఏర్పరచుకునే అభిప్రాయానికి ఇవే పునాది అవుతాయి. వ్యక్తిత్వం అనేది ఒక్క సంఘటనతో కాదు, అలవాట్ల సమాహారంతో తయారవుతుంది.

చిన్న అలవాట్ల శక్తిని నిర్లక్ష్యం చేయడానికి మరో కారణం వాటి ప్రభావం వెంటనే కనిపించదు. విత్తనం నాటిన వెంటనే చెట్టు కనిపించదు. కానీ సరైన సంరక్షణ ఉంటే, అదే విత్తనం పెద్ద వృక్షంగా మారుతుంది. అలానే, చిన్న అలవాట్ల ఫలితం ఓపికతో ఎదురు చూడగలిగితేనే తెలుస్తుంది. ఇక్కడే చాలామంది ఓడిపోతారు. వెంటనే ఫలితం రాకపోతే అలవాట్లను వదిలేస్తారు. కానీ విజయం ఓపికను పరీక్షించే ప్రక్రియ.

చెదు అలవాట్ల విషయంలో కూడా ఇదే సూత్రం వర్తిస్తుంది. రోజూ కొద్దిగా ఆలస్యం చేయడం, మొబైల్లో ఎక్కువ సమయం గడపడం, ప్రతిదీ రేపటికి వాయిదా వేయడం ఇవన్నీ చిన్నగా అనిపిస్తాయి. కానీ ఇవే క్రమంగా

పెద్ద సమస్యలుగా మారతాయి. కాబట్టి చిన్న అలవాట్లు మంచివైతే జీవితం మెరుగుపడుతుంది; చెడ్డవైతే జీవితాన్ని దెబ్బతీస్తాయి.

చివరిగా చెప్పాలంటే, మన భవిష్యత్తు పెద్ద కలలపై మాత్రమే ఆధారపడదు, మన రోజువారీ అలవాట్లపై ఆధారపడుతుంది. ఈరోజు మనం చేసే చిన్న పని, రేపటి మన జీవితానికి పునాది అవుతుంది. కాబట్టి గొప్ప మార్పు కావాలంటే, పెద్దగా మొదలుపెట్టాల్సిన అవసరం లేదు. ఒక చిన్న మంచి అలవాటుతో ప్రారంభిస్తే చాలు. అదే చిన్న ఆడుగు, మనను పెద్ద విజయాల వైపు నడిపిస్తుంది. ఇదే చిన్న అలవాట్ల ఆసలైన శక్తి.

- తిప్పర్తి శ్రీనివాస్

ఆరోగ్యం మెరుగుపడుతుంది. చిన్న అలవాట్లు మన వ్యక్తిత్వాన్ని కూడా తీర్చిదిద్దుతాయి. రోజూ నిజాయితీగా పని చేయడం, సమయానికి పనులు పూర్తి చేయడం, ఇతరులను గౌరవించడం వంటి అలవాట్లు మన ప్రతిష్ఠను పెంచుతాయి. ఇవి ఒక్క రోజులో గుర్తించబడకపోయినా, కాలక్రమంలో మన గురించి సమాజం

రతదేశంలోని
భూ ఈశాన్య
 రాష్ట్రాలలో
 ఒకటైన మేఘాలయలోని
 ఖాసీ కొండలలో ఉన్న
 మోసిన్ రామ్ అనే గ్రామం
 భూమండలంపైనే
 అత్యంత తేమతో కూడిన
 ప్రదేశంగా
 ప్రపంచవ్యాప్తంగా
 గుర్తింపు పొందింది.

అత్యధిక సగటు వార్షిక వర్షపాతం
 కలిగిన ఈ గ్రామంలో వర్షపాతం
 11,872 మిల్లీమీటర్లు (460
 అంగుళాలకు పైగా) దాటి

నిర్మించబడుతున్న ఈ మ్యూజియం
 స్థానిక జీవనశైలి, గృహ నిర్మాణం,
 దుస్తులు కూడా ప్రత్యేకంగా నిరంతర
 వర్షపాతానికి అనుగుణంగా
 రూపొందించబడినందున,
 మోసిన్ రామ్ ను ఒక ప్రత్యేక పర్యాటక

పరంగా చూపింపేలా ఈ
 ప్రాజెక్ట్
 రూపొందించబడుతోంది.
 ఎంతో ప్రతిష్టాత్మకంగా
 ప్రపంచంలోనే
 మొట్టమొదటగా
 అందుబాటులోకి రానున్న
 ఈ రైన్ మ్యూజియం
 ద్వారా సందర్శకులకు
 వర్షపు చరిత్ర,
 వాతావరణ శాస్త్రం
 (మిటియోరాలజీ),
 పర్యావరణ పరిరక్షణపై
 (ఎన్విరాన్మెంట్ ప్రొటెక్షన్)
 అవగాహన కల్పించడం దీని ముఖ్య
 ఉద్దేశం.

ఈ మ్యూజియం కేవలం
 పర్యాటకులకు మాత్రమే కాకుండా,

విద్యార్థులు,
 పరిశోధకులను
 కూడా ఆకర్షించి
 వర్షం,
 వాతావరణ

మొట్టమొదటి వర్షపు మ్యూజియం

నమోదయ్యింది. ఈ ప్రాంతంలో
 రుతుపవనాల ప్రభావం కారణంగా
 తీవ్రమైన, స్థిరమైన వర్షపాతం
 నమోదవుతూ రికార్డు స్థాయిలో
 వర్షాలు కురుస్తాయి.

సాధారణంగా ఏప్రిల్-ఆక్టోబర్
 మధ్య ఈ ప్రాంతంలో ఎక్కువ వర్షం
 పడుతుంది. ఇక్కడికి కేవలం 15
 కి.మీ దూరంలో ఉన్న చిరపుంజి
 (సోప్రా) పట్టణం భూమిపై అత్యంత
 తేమతో కూడిన ప్రదేశాలలో ఒకటిగా
 గతంలో రికార్డును కలిగి ఉంది.
 అయితే, మోసిన్ రామ్ గ్రామం దాని
 అధిక సగటు కారణంగా ఈ
 ఘనతను దక్కించుకుంటుంది.
 మేఘాలయ ప్రభుత్వం 2026
 నాటికి రూ.35 కోట్ల అంచనా
 వ్యయంతో భారతదేశంలోనే కాక
 ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటి రెయిన్
 మ్యూజియం నిర్మించేందుకు
 ప్రణాళికలు రచించి పెట్టుబడులు
 పెట్టింది. మేఘాలయ పర్యాటక
 మంత్రి పాల్ లింగ్ ప్రకారం,
 మేఘాలయ బేసిన్ డెవలప్ మెంట్
 అథారిటీ ఆధ్వర్యంలో

ప్రదేశంగా మార్చడమే లక్ష్యంగా
 పెట్టుకుంది.

వర్షాకాలం చివరి నాటికి రెయిన్
 మ్యూజియం, పరిశోధన కేంద్రం
 నిర్మాణం పూర్తయ్యి ప్రారంభమయ్యే
 అవకాశం ఉంది. ఈ మ్యూజియం
 వర్షపు విజ్ఞానాన్ని, స్థానిక ఖాసీ
 సంస్కృతిని, వెదురు ఆధారిత
 నిర్మాణ శైలిని ప్రదర్శిస్తూ,
 పర్యాటకాన్ని పెంచేలా
 రూపొందిస్తున్నారు. ఈ ప్రదేశానికి
 ఎక్కువ మంది పర్యాటకులను
 ఆకర్షించడం వలన ఉపాధి
 అవకాశాలు పెరుగడంతో పాటు
 స్థానికుల జీవన పరిస్థితులు
 మెరుగుపడతాయని మేఘాలయ
 ప్రభుత్వం భావిస్తోంది.

ఈ మ్యూజియం ఎందుకు?

మ్యూజియంలో వాతావరణ
 కేంద్రం కూడా ఉండడంతో, వర్షం,
 మేఘాలు, వాతావరణ మార్పులు
 (క్లైమేట్ చేంజ్), నీటి సరఫరా
 (వాటర్ కన్సర్వేషన్) వంటి
 అంశాలను శాస్త్రీయంగా, అనుభూతి

మార్పులు, తదితర సంబంధిత
 విషయాలపై విస్తృత పరిశోధనలు
 చేపట్టేందుకు అవకాశం కల్పించే
 వేదికగా మారనుంది.

ముఖ్య విశేషాలు

వెదురుతో (బాంబూ) కూడిన
 ఆధునిక పర్యావరణ అనుకూల
 నిర్మాణం ఈ మ్యూజియం ప్రత్యేకత.
 మేఘాలయలోని వర్షాధార
 ప్రాంతంలో ఏర్పాటువుతున్న రెయిన్
 మ్యూజియంలో వర్షం ఎలా
 ఏర్పడుతుంది, పర్యావరణ
 వ్యవస్థలను ఎలా రూపొందిస్తుంది
 అనే అంశాలతో పాటు మేఘాలయ
 రాష్ట్రంలో ఎందుకు అసాధారణ
 వర్షపాతం పొందుతుంది అనేవి
 ప్రదర్శించబడతాయి. ప్రదర్శనలలో
 పరస్పర ప్రభావశీల వ్యవస్థ
 (ఇంటరాక్టివ్) ద్వారా శాస్త్రీయ
 ప్రదర్శనలు, భౌగోళిక, వాతావరణ
 వివరణలు, సాంస్కృతిక
 కళాఖండాలు, సహజ దృగ్విషయాలు
 మరియు స్థానిక సమాజాలు వర్షంతో
 కలిగి ఉన్న లోతైన సంబంధాన్ని
 వివరించే కథనాలతో కూడిన..

అంశాలు ఉంటాయి. శాస్త్రానికి మించి, మ్యూజియం వర్ణం, రుతుపవనాల చుట్టూ పెనవేసుకున్న స్థానిక గిరిజన సంస్కృతులు, సంప్రదాయాలు, సంగీతం, జానపద కథల పట్ల సందర్భకులకు గొప్ప అనుభూతిని కలిగించేందుకు కృషి చేస్తోంది. వర్షపాతం రాష్ట్రంలో రోజువారీ జీవితం, వ్యవసాయం, సాంస్కృతిక వ్యక్తికరణలను ఎలా ప్రభావితం చేస్తుందో ఈ మ్యూజియాన్ని

సందర్శించడం ద్వారా పర్యటకులకు అవగాహన కలుగుతుంది. ఇది విద్య, సాంస్కృతిక వారసత్వం మిశ్రమ అనుభవంగా మారుతుంది. ఈ మ్యూజియం ఏర్పాటుతో మేఘాలయ ఒక గొప్ప ప్రపంచ పర్యాటక ఆకర్షణగా మారనుంది. నిర్మాణం పూర్తయిన తర్వాత, మ్యూజియంలో ఏర్పాటుయ్యే అత్యాధునిక పర్యవేక్షణ పరికరాలతో పాటు భారత వాతావరణ శాఖ (ఐఎంఓ), భారత అంతరిక్ష పరిశోధనా సంస్థ (ఇస్రో) వంటి ప్రతిష్టాత్మక సంస్థలతో సంభాష్య సహకారాలతో కూడిన అత్యాధునిక పరిశోధన సౌకర్యం అందుబాటులోకి రానుంది.

వర్షాధార ప్రాంతాల కంటే భిన్నం

హవాయి లేదా లా రీయూనియన్ వంటి ఆధిక వర్షపాతం ఉన్న ప్రాంతాలు మహాసముద్రాలు, ప్రభావిత తుఫాను వ్యవస్థలతో చుట్టుముట్టబడిన ద్వీపాలు. అయితే సోఫ్రోలో వర్షపాతం అందుకు భిన్నంగా ఒక ప్రత్యేకమైన ప్రక్రియ ద్వారా సంభవిస్తుంది. బంగాళాఖాతం నుండి తేమతో కూడిన మేఘాలు, బంగ్లాదేశ్ లోతట్టు మైదానాలను దాటిన తర్వాత, ఖాసీ కొండల దక్షిణ అంచున దాదాపు 4,500 అడుగుల ఎత్తుకు అకస్మాత్తుగా

పెరుగుతాయి. ఈ ఆకస్మిక ఆరోహణ, ఈ ప్రాంతంలో తీవ్రమైన సంక్షేపణం, కుండపోత వరానికి కారణమవుతుంది. రెయిన్ మ్యూజియం శాస్త్రవేత్తలకు మాత్రమే కాకుండా రోజువారీ సందర్శకులకు కూడా ఈ దృగ్విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి అవకాశం కల్పిస్తుంది.

భూతల స్వర్గం

ప్రకృతి ఔత్సాహికులకు, సాహస యాత్రికులకు మోసినామ్ ఒక భూతల స్వర్గంగా అనిపిస్తుంది. ప్రశాంతమైన ఈ గ్రామంలో పచ్చని ప్రకృతి దృశ్యాలు, ఉత్కంఠభరితమైన జలపాతాలు, ఆధ్యాత్మిక గుహలు ఉన్నాయి.

నగరాలు, పట్టణాల ఉరుగుల జీవితంతో విసిగి వేసారి,

ఆటవిడుపు కోసం జనసమూహం నుండి దూరంగా అందాల ప్రకృతి ఒడిలో కొంత సమయం గడపాలనుకునే వారికి ఈ ప్రాంతం మధురానుభూతిని మిగులుస్తుంది. మోసినామ్ సందర్శించే పర్యాటకులు ఈ ప్రాంతంలోని అద్భుతమైన సున్నపురాయి గుహలను అన్వేషించడం, వర్షాధార జలపాతాలను వీక్షించడంతో పాటు పొగమంచు దారుల వెంట ట్రెకింగ్ చేయవచ్చు. స్థానిక ఖాసీ సంస్కృతిని అవగతం చేసుకుంటూ, సాంప్రదాయ వంటకాలను ఆస్వాదిస్తూ, గ్రామస్థుల హృదయపూర్వక ఆతిథ్యంతో తాదాత్మ్యం పొందవచ్చు. మోసినామ్ అనాఘ్రానిత సహజ సౌందర్యం ఆకర్షణ స్వచ్ఛమైన ప్రకృతి అనుభవాన్ని కోరుకునే వారికి దీనిని ఒక ప్రత్యేకమైన గమ్యస్థానంగా చేస్తాయి.

- యేవన్ చంద్రశేఖర్

(11వ పేజీ తరువాయి..)

ఉన్నతాధికారులు..

ఆయన సోదరులు సత్రపాల్ సింగ్, అజయ్ కుమార్ సింగ్ 1964లో పాసయ్యారు. వీరిద్దరిలో సత్రపాల్ సింగ్ తమిళనాడు ప్రధాన కార్యదర్శిగా పని చేశారు. వీరిలో చిన్నవాడైన శశికాంత్ సింగ్ 1968లో ఐఎఎస్ అధికారి అయ్యారు. ఈ అపూర్వ సోదరుల సాధన అక్కడితో ఆగిపోలేదు. 2002లో శశికాంత్ సింగ్

కుమారుడు యశస్వి సింగ్ సివిల్ సర్వీస్ పరీక్షలో ముప్పై ఒకటో ర్యాంక్ సాధించి అందరి ప్రశంసలు పొందారు. ఒకే కుటుంబం నుంచి ఇంతమంది ఐఎఎస్ అధికారులు ఉన్నత హోదాలు సాధించడంతో మాధోపట్టి గ్రామానికి ఓ ప్రత్యేక గుర్తింపు దక్కింది.

ఈ గ్రామానికి చెందిన కొందరు యువకులు ఇస్రో, బాబా అటామిక్ రీసెర్చ్ (బార్ఝి), ప్రపంచ బ్యాంక్ వంటి ప్రధాన కేంద్రాలలో పని చేయడం గమనార్హం.

మాధో పట్టిలో ఉన్నతాధికారుల సంఖ్య అధికంగా ఉండటంతో స్థానికంగా ఉత్సవాలు జరిగేటప్పుడు ఇక్కడి రోడ్లు ఎరుపు, నీలం లైట్లు కలిగిన కార్లతో దర్శనమిస్తూ కోలాహలంగా ఉంటుంది. అందుకే అనేక సంవత్సరాల క్రితం ఈ గ్రామంలో విద్య ప్రాముఖ్యానికి శ్రీకారం చుట్టిన రాకూర్ భగవతి దిస్ సింగ్ దంపతుల గురించి ఇప్పటికీ గొప్పగా చెప్తుంటారు.

- యామిజాల జగదీశ్

పట్టుదలతో సాధ్యమే

కథ

అనగనగా ఒక దట్టమైన అడవి. ఆ అడవిలో గాజీ అనే ముసలి ఏనుగు ఉండేది. గాజీ చాలా మంచిది, అడవిలోని జంతువులన్నింటికీ ఎంతో సహాయం చేసేది. కానీ కాలక్రమేణా గాజీకి తీవ్రమైన అనారోగ్యం చేసింది. అది చూసి తన పిల్లలైన రాజీ, బాజీలు ఎంతో ఆందోళన చెందారు. వారు గాజీని అడవి వైద్యుడైన భల్లు అనే ఎలుగుబంటి దగ్గరకు తీసుకువెళ్లారు.

గాజీని పరీక్షించిన భల్లు ముఖం గంభీరంగా మారింది.

“మీ అమ్మ వ్రాణాలు నిలబడాలంటే సంజీవిని ఆకులతో వైద్యం చేయాలి. ఆకాశాన్ని తాకేలా ఉన్న ఆ నీలి పర్వతం పైన మాత్రమే దొరికే సంజీవిని మొక్క ఆకులను మీరు తీసుకురావాలి” అని చెప్పాడు.

ఈ విషయం తెలిసిన అడవిలోని జంతువులు రాజీ, బాజీల దగ్గరకు వచ్చాయి.

“పిల్లలూ! ఆ పర్వతం ఎక్కే దారిలో లోయలు, రాళ్లు ఉంటాయి. అంత ఎత్తు ఎక్కడం ప్రమాదకరం, అసాధ్యం కూడా” అని హెచ్చరించాయి.

జంతువుల మాటలు విని బాజీ భయపడ్డాడు.. “అక్కా! అంత పెద్ద పర్వతం మనం ఎలా ఎక్కగలం? ఒక్క అడుగు తప్పితే లోయలో పడిపోతామేమో” అన్నాడు అన్నతో, దిగులుగా.

అప్పుడు రాజీ తన తమ్ముడికి ధైర్యం

చెప్పింది. “లక్ష్మ్యాన్ని చూసి భయపడకుండా పట్టుదలతో ప్రయత్నిస్తే ఎంతటి విజయాన్నైనా సాధించవచ్చు” అని అమ్మ ఎప్పుడూ చెప్పేది కదా?” అని ప్రశ్నించింది.

“అవునన్నట్టు” తలాడించాడు బాజీ.

“వేయి అడుగుల ప్రయాణం కూడా ఒక్క అడుగుతోనే మొదలవుతుంది. మనం శిఖరం వైపు చూడొద్దు, మన ముందున్న ఒక్క అడుగు వైపు చూద్దాం” అంది.

రాజీ మాటలతో బాజీకి ధైర్యం వచ్చింది.

ఇద్దరూ కలిసి పర్వతం వైపు బయలుదేరారు. మొదటి రోజు వారు అతి కష్టం మీద పర్వతం అడుగు భాగాన ఉన్న రాళ్లను దాటారు. అది చాలా చిన్న దూరమే కానీ, సాధించగలమనే నమ్మకాన్ని ఇచ్చింది. అలా వారు చిన్న చిన్న లక్ష్మ్యాలు ఏర్పాటు

చేసుకుంటూ ముందుకు సాగారు. అలుపు వచ్చినా, కష్టంగా అనిపించినా ఆగిపోకుండా పర్వతం ఎక్కతూనే ఉన్నారు.

జంతువులన్నీ అసాధ్యమన్న పనిని సుసాధ్యం చేశారు. ఎట్టకేలకు శిఖరం చేరుకుని సంజీవిని ఆకులను సేకరించారు. జాగ్రత్తగా తిరిగి వచ్చి ఆ ఆకులను భల్లుకు ఇచ్చారు. వైద్యం చేసిన కొద్దిసేపటికే గాజీ కళ్లు తెరిచి, తన పిల్లలను చూసి గర్వంగా హాత్తుకుంది. అసాధ్యమని వారించిన జంతువులన్నీ రాజీ, బాజీల పట్టుదలను చూసి ఆశ్చర్యపోయాయి.

- **పేట యుగంధర్**, వెదురుకుప్పం

8 మార్చి, 2026

16 ఆదివారం వార్త

కంప్యూటర్లలో

వార్త ఆదివారం

బాలగేయం

బుజ్జాయి

బజ్జో బజ్జో బుజ్జాయి
అమ్మ ప్రేమ నీకోయి
కుశాయి నీళ్లు వచ్చాయి
పట్టకపోతే పోతాయి
జోజో జోజో అమ్మాయి.

లాళీ లాలీ నిదురోయి
దొడ్లో పూలు నీకోయి
విడిచిన బట్టలు ఉన్నాయి
ఉత్కపోతే బండెదెతాయి.
ఏదవకు ఏదవకు పాపాయి
లడ్డూ మిరాయి నీకోయి.

కూరగాయల బండి వచ్చింది
వెళ్ళకపోతే కుదరదోయి.
కునుకు తీయవే సన్నాయి
చాక్లెట్లు బిస్కెట్లు నీకోయి

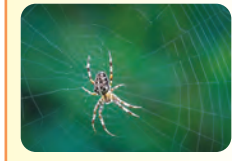
ఆడిన బొమ్మలు పడ్డాయి
సర్దేస్తా మన ఇల్లోయి
పడుకుంది చాలు లేవోయి.
చిన్ని గొనులు నీకోయి
పుట్టిన రోజుకు వచ్చాయి
మామ పంపిన గొల్డోయి.

-ఆవుల చక్రపాణి
యాదవ్

చిన్నారుల ప్రశ్నలకు
వార్త సిఎండి, మేనేజింగ్ ఎడిటర్
గిరీష్ అంకుల్ సమాధానాలు

సి.కౌసల్య, కాకినాడ
ప్రశ్న: కంప్యూటర్ సమాచారాన్ని 'బైట్'లతో కొలుస్తారు. 'బైట్' అంటే ఏమిటి?

జవాబు: సాంకేతికంగా కంప్యూటర్లో దాచగలిగే అతి చిన్న సమాచారాన్ని 'బైట్' అని మనం చెప్పుకోవచ్చు. ఒక బైట్ అంటే ఒక అక్షరం కావచ్చు. ఒక కామా కావచ్చు. ఒక గుర్తు కావచ్చు, లేదా 0 నుంచి 255 వరకు ఏదైనా అంకె కావచ్చు. 'బైట్' అంటే చాలా చిన్న సమాచారమన్నమాట. ఒక కంప్యూటర్ ఎంత సమాచారాన్ని దాచగలదో చెప్పడానికి సాధారణంగా కిలోబైట్స్ అనే వాడుతుంటారు. ఒక కిలో బైట్ అంటే 1,024 బైట్స్ అన్నమాట. అలాగే మెగాబైట్ అంటే 1,048,756 బైట్స్ అన్నమాట. ఇంకా ఎక్కువ సామర్థ్యాన్ని గిగాబైట్స్(సుమారు బిలియన్ బైట్స్) అని, టెరాబైట్స్ (ఒక ట్రిలియన్ బైట్స్) అని పేర్కొంటారు.

ఇ.మేఘన, ఖమ్మం
ప్రశ్న: సాలీడు దారంతో గూడు దేనికోసం కడుతుంది?

జవాబు: సాలీడు దారం కేవలం గూడు అల్లుకోవడానికే కాదు. ఇంకా అనేక రకాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. దారంతో ఒక చిన్న గుల్ల మాదిరిగా తయారు చేసి అందులో గుడ్లు పెడుతుంది. పిల్లసాలీడుకు ఒక పారాచూట్ను తయారుచేసి ఇస్తే అది గాలిలో ఎగురుతూ కొత్త ప్రదేశాలకు వెళ్ళినట్లుగా ఈ చిన్న గుల్ల ఉపయోగపడుతుంది. ఇవి ఈ దారాలను మీటడం ద్వారా ఒకదానితో ఒకటి సంభాషణలు కూడా జరుపుకుంటాయి. అంతేకాదు, ఆహార సంపాదనకు కూడా ఉపయోగపడతాయి.

సిలబస్ను చిన్న చిన్న విభాగాలుగా విభజించి, ప్రతి అంశంపై స్పష్టత తెచ్చుకోవాలి. మునుపటి సంవత్సరాల ప్రశ్నపత్రాలను విశ్లేషించి, ఎక్కువ మార్కులు వచ్చే అంశాలను గుర్తించాలి. సబ్జెక్టులను బలం, మోస్తరు, బలహీన విభాగాలుగా విభజించి, సమయాన్ని అనుగుణంగా కేటాయించాలి. పరీక్షా సరళి, మార్కింగ్ స్కీమ్లో ఏవైనా మార్పులు ఉంటే గమనించి, దానికి అనుగుణంగా ప్రిపరేషన్ మార్పుకోవాలి. సిలబస్ను ఒకసారి చదివిన తర్వాత, క్రమంగా రివిజన్ చేసుకోవడం, మాక్ టెస్టులు రాయడం ద్వారా అవగాహనను పెంచుకోవచ్చు. సిలబస్పై

సరైన అవగాహన ఉండటం వల్ల అనవసరమైన అంశాలను చదవడం తగ్గి, ముఖ్యమైన వాటిపై దృష్టి కేంద్రీకరించడం సాధ్యమవుతుంది.

సాధనతో విజయం సాధ్యం

లక్ష్య నిర్దేశం

అందరూ పరిగెత్తగలరు. ఇది సహజ సామర్థ్యం. అయితే పరుగుల పోటీలో గెలవడం సులభం కాదు. అలాగే పరీక్షలు రాయడం సులభం, కానీ పోటీ పరీక్షల్లో విజయం సాధించడం ప్రత్యేకం. పోటీ పరీక్ష అనేది జ్ఞానం మాత్రమే కాదు. అది జ్ఞానం, నైపుణ్యం, సహనం, సాధన, పట్టుదల, మనోబలం, క్రమశిక్షణ సమయ పాలనకు పరీక్ష అది వ్యూహపూర్వక పోరాటం. పోటీ పరీక్షల ప్రపంచం విశాలం. ఇందులో ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల పరీక్షలు ఉంటాయి. ఉన్నత విద్యా ప్రవేశ పరీక్షలు ఉంటాయి. ప్రతి పరీక్షకు విధానం, సిలబస్, పోటీ స్థాయి అవకాశాలు వేరు వేరుగా ఉంటాయి. ఉదాహరణకు యుపిఎస్సీ, ఏపీపీఎస్సీ, టీపీపీఎస్సీ, ఎస్సెస్సీ, జెఈఈ, నీట్, క్యాట్ లాంటివి. ఇలాంటి పరీక్షలు లక్షలాది అభ్యర్థుల కలలు. పోటీ పరీక్షలు వేరైనా, సిలబస్ వేరైన సంసిద్ధం అయ్యే తీరు మాత్రం ఒకటే. పోటీ పరీక్షలలో విజయం సాధించడం అనేది రాత్రికి రాత్రే జరిగేది కాదు, దీని వెనుక ఎన్నో త్యాగాలు, పట్టుదల, నిరంతర శ్రమ దాగి ఉన్నాయి. ఆర్థిక ఇబ్బందులు, వైఫల్యాలను అధిగమించి, సరైన ప్రణాళికతో, పట్టుదలతో ప్రయత్నించిన అభ్యర్థులు విజయం సాధిస్తున్నారు. పోటీ పరీక్ష ఏదైనా, పట్టుదల, ప్రణాళికాబద్ధమైన కష్టపడే తత్వం ఉంటే విజయం కచ్చితంగా వరిస్తుందని పలువురు విజేతల సక్సెస్ స్టోరీస్ నిరూపిస్తున్నాయి

సిలబస్ అవగాహన

పోటీ పరీక్షల తయారీలో సిలబస్పై సంపూర్ణ అవగాహన అతి కీలక అంశం. ఇది ముఖ్యమైన అంశాలను గుర్తించడానికి, సమయాన్ని సమర్థవంతంగా కేటాయించడానికి, క్రమబద్ధమైన ప్రణాళిక రూపొందించడానికి సహాయపడుతుంది. సిలబస్ను విశ్లేషించడం ద్వారా, అభ్యర్థులు సబ్జెక్టువారీగా ప్రాధాన్యతలను సెట్ చేసుకోవచ్చు, చదవవలసిన వనరులను ఎంచుకోవచ్చు. రివిజన్ను సులభతరం చేసుకోవచ్చు, తద్వారా ఒత్తిడి తగ్గుతుంది. పోటీ పరీక్షల సిలబస్ను అర్థం చేసుకోవడానికి కీలక

పోటీ పరీక్షల్లో విజయం సాధించడానికి స్పష్టమైన, సాధ్యమయ్యే లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకోవడం అత్యంత ముఖ్యం. సిలబస్పై అవగాహన, రోజువారీ ప్రణాళిక, నిరంతర సాధన, సానుకూల దృక్పథం ద్వారా నిర్దేశిత లక్ష్యాన్ని చేరుకోవచ్చు. బలహీనతలను గుర్తించి, సమయ పాలనతో చదవడం విజయానికి మార్గం. లక్ష్యం నిర్దిష్టంగా, కొలవదగినదిగా, సాధించగలిగేదిగా సమయానుకూలంగా ఉండాలి. పరీక్షా సరళి, సిలబస్పై పూర్తి అవగాహన కలిగి ఉండటం, సమగ్రమైన ప్రణాళికను సిద్ధం చేసుకోవడం చాలా ముఖ్యం. సాధన మాదిరి ప్రశ్నలు, ఆన్లైన్ టెస్టులు ఎక్కువగా ప్రాక్టీస్ చేయడం ద్వారా వేగం, కచ్చితత్వం పెరుగుతాయి. కష్టమైనా సరే పట్టుదలతో, ప్రతిరోజూ చదవడం లక్ష్య సాధనకు అవసరం. చదివిన అంశాలను మళ్ళీ మళ్ళీ మననం చేసుకోవడం, తప్పులను సరిదిద్దుకోవడం, ముఖ్యంగా కష్టమైన సబ్జెక్టులపై దృష్టి సారించడం. సానుకూల దృక్పథంతో ఒత్తిడిని జయించి, అత్యుత్సాహంతో, పట్టుదలతో ముందుకు సాగాలి. లక్ష్య నిర్దేశం కేవలం పరీక్షల్లో ర్యాంక్ రావడమే కాదు, అది మనలోని ప్రతిభ, విశ్లేషణాత్మక నైపుణ్యాలను, నిర్వహణ సామర్థ్యాన్ని పెంపొందిస్తుంది. లక్ష్యసాధనలో స్పష్టత అవసరం.

ప్రణాళిక

పోటీ పరీక్షల్లో విజయం సాధించడానికి సిలబస్, పరీక్షా సరళిని పూర్తిగా అర్థం చేసుకుని, సమయ నిర్వహణతో కూడిన పక్కా ప్రణాళిక అవసరం. రోజువారీ వారాపాటికలు, కరింట్ ఆఫ్ డేర్స్, మాక్ టెస్టులతో నిరంతర సాధన చేయాలి. బలహీనమైన అంశాలపై ప్రత్యేక దృష్టి సారినూ, సరైన అధ్యయన సామగ్రిని ఎంచుకుని, ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోవాలి. పోటీ పరీక్షల తయారీకి ముఖ్యమైన ప్రణాళిక చిటాగా పాటించాలి. పరీక్షాసరళి, విభాగాల వారీగా సిలబస్, మార్కుల పంపిణీని క్షణంగా అర్థం చేసుకోవాలి.

ప్రతి సభ్యులకు తగినంత సమయం కేటాయిస్తూ రోజువారీ, వారపు, నెలవారీ ప్రణాళికను రూపొందించుకోవాలి. రోజువారీ వారాపత్రికలు చదవడం, కరెంట్ అఫైర్స్ నోట్స్ రాసుకోవడం ద్వారా నాలెడ్జ్ పెంచుకోండి. మాక్ టెస్ట్లు, ఆన్లైన్ ప్రాక్టీస్ ద్వారా సమయ నిర్వహణ నేర్చుకోవాలి. చదివిన అంశాలను తరచుగా రివిజన్ చేయాలి. ప్రామాణిక పుస్తకాలు, నమ్మదగిన ఆన్లైన్ వనరులను మాత్రమే ఉపయోగించండి.

సానుకూల దృక్పథం: అత్యుత్సాహం, క్రమశిక్షణతో కూడిన ప్రయత్నం విజయాన్ని అందిస్తుంది.

సమయపాలన: పోటీ పరీక్షలలో విజయం సాధించడానికి సమయపాలన అత్యంత కీలకం. సిలబస్ విశ్లేషణ, రోజువారీ లక్ష్యాలు, కఠినమైన సభ్యులకు ఎక్కువ సమయం కేటాయించడం, రివిజన్, మాక్ టెస్ట్లు రాయడం ద్వారా సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవచ్చు. చిన్న చిన్న విరామాలు తీసుకుంటూ చదవడం వల్ల ఏకాగ్రత పెరుగుతుంది. ప్రతిరోజూ రాత్రి మరుసటి రోజు చదవాల్సిన అంశాల జాబితా సిద్ధం చేసుకోవాలి. 25-30 నిమిషాల చదువు తర్వాత ఐదు నిమిషాల చిన్న విరామం తీసుకోవడం ఉత్తమం. వారాంతాల్లో రివిజన్, మాక్ టెస్ట్లు రాయడం ద్వారా సమయాన్ని ఎలా సద్వినియోగం చేయాలో అర్థమవుతుంది

సోపర్ మీడియా, అసవసరమైన కాల్స్ వంటి వాటికి దూరంగా ఉంటూ, చదువుపైనే దృష్టి కేంద్రీకరించాలి. కఠినమైన అంశాల కోసం షోర్ చార్టులు, మ్యాప్స్ ఉపయోగించాలి. పరీక్షా సమయంలో సమయపాలన చాలా ముఖ్యం. ప్రశ్నాపత్రాన్ని ఒక్క నిమిషం పాటు వేగంగా పరిశీలించాలి. సులభమైన ప్రశ్నలను ముందుగా పూర్తి చేయాలి. క్లిష్టమైన ప్రశ్నల కోసం ఎక్కువ సమయం వృధా చేయకూడదు. ప్రతి విభాగానికి ముందుగానే సమయాన్ని కేటాయించుకూవాలి.

సాధన: సాధన అంటే చదవడం మాత్రమే కాదు, రాయడం కూడా. పాఠ ప్రశ్న పత్రాలు చూడాలి. మాక్ టెస్ట్ అంటే పరీక్షకు రిహార్సల్స్ అన్నమాట. దీనివల్ల సమయ నియంత్రణ అలవాటువుతుంది. తప్పులను గుర్తించవచ్చు. అత్యుత్సాహాన్ని పెరుగుతుంది.

సాధారణ పుస్తకాలతో పాటు కరెంట్ అఫైర్స్ రోజు వార్తలు చదవాలి. స్వంతంగా నోట్స్ తయారు చేసుకోవడం అత్యుత్తమం. రివిజన్ చేయాలి. చిన్నగా, పాయింట్లుగా రాసుకోవాలి. చార్ట్లు వాడాలి. ఒకసారి చదివితే సరిపోదు, మూడు సార్లు అయినా రివిజన్ చేయాలి. దీనితో జ్ఞాపక శక్తి బలపడుతుంది. డిస్ట్రాక్షన్స్, ఫోన్ వినియోగం తగ్గించాలి, ధ్యానం చేయాలి. మైండ్ మ్యాప్స్ వాడాలి. అసోసియేషన్ టెక్నిక్ ఉపయోగించాలి. ఫ్లాష్ కార్డ్స్ వాడాలి.

పోటీ పరీక్షలో ఒత్తిడి సహజం. పోల్సుకోవడంమానాలి. తమ ప్రగతిని మాత్రమే చూడాలి. ప్రేరణ కొనసాగించాలి. ప్రతి వారం ప్రగతి చూడాలి. తప్పులను అంగీకరించి, సరిదిద్దాలి. అధిక పుస్తకాలు వద్దు. సరైన పుస్తకాలు సరిపోతాయి. గురువు మార్గదర్శకం చాలా అవసరం. సందేహం ఉంటే అడగాలి. సహాయం తీసుకోవాలి. సలహా పాటించాలి. గ్రూప్ స్టడీ చర్చలు జ్ఞానం పెంచుతాయి. సందేహాలు తొలగిస్తాయి.

ఆరోగ్యం ప్రధానం

ఆరోగ్యం పట్ల శ్రద్ధ చూపాలి. తగినంత సమయం నిద్ర పోవాలి. సరైన ఆహారం, చక్కని వ్యాయామం అవసరం. పోటీ పరీక్షలు జీవితంలో కీలకమైన మలుపు. ఉద్యోగం, స్థిర జీవితం, సామాజిక గౌరవం వంటి లక్ష్యాలు కోసం విద్యార్థులు సంవత్సరాల పాటు శ్రమిస్తారు. అయితే ఈ

ప్రయాణంలో వారు అనేక మానసిక, శారీరక సమస్యలను ఎదుర్కొంటారు. సరైన అవగాహన లేకపోతే ఈ సమస్యలు వారి పనితీరు, అత్యుత్సాహం, ఆరోగ్యంపై ప్రతికూల ప్రభావం చూపుతాయి.

మానసిక సమస్యలు: భయం, ఆందోళన, వ్యాకులత, నిద్రలేమి మానసిక ఒత్తిడిని కలిగిస్తాయి. దీనివల్ల అత్యుత్సాహం దెబ్బతింటుంది. ఏకాగ్రత, జ్ఞాపక శక్తి, సామర్థ్యం తగ్గుతుంది. డిప్రెషన్ లక్షణాలు తలెత్తుతాయి. చదువు ఒత్తిడి, కుటుంబ ఆశలు, ఒంటరితనం వల్ల నిరాశ పెరుగుతుంది. అతి ఎక్కువ చదువు, విశ్రాంతి లేకపోవడం వల్ల మానసిక అలసట వస్తుంది.

శారీరక సమస్యలు: రాత్రి ఆలస్యంగా చదవడం వల్ల నిద్ర పట్టదు. తలనొప్పి, కంటి నొప్పి, వంటి నొప్పులు కలుగుతాయి. ఎక్కువసేపు స్ట్రీమ్స్/పుస్తకంపై దృష్టి పెట్టడం వల్ల శారీరక ఆరోగ్యం దెబ్బతింటుంది. బద్ధకం, నిరాశ, నిస్పృహ అవహిస్తాయి కాబట్టి చదువు, విశ్రాంతి, ఆహారం, వ్యాయామం సమానంగా ఉండాలి. రోజుకు 6-7 గంటల నిద్ర తప్పనిసరి. ధ్యానం, యోగా వంటి పద్ధతులు ఒత్తిడిని తగ్గిస్తాయి. ఆరోగ్య సమస్యలు తలెత్తినప్పుడు వైద్యులను సంప్రదించాలి.

పోటీ పరీక్ష విజయానికి చదవడం మాత్రమే సరిపోదు. మానసిక స్థిరత్వం, శారీరక ఆరోగ్యం, సమతుల్య జీవన శైలి కూడా సమానంగా అవసరం. ఆరోగ్యాన్ని కాపాడు కుంటూ సిద్ధమయ్యే విద్యార్థులే దీర్ఘకాల విజయాన్ని సాధిస్తారు. ఆరోగ్యం ఉన్నప్పుడే లక్ష్యాలు సాధ్యం. సమతుల్య జీవితం ఉన్నప్పుడే విజయం స్థిరంగా ఉంటుంది. విజేతలు ప్రత్యేకంగా వుట్టరు. వారు ప్రత్యేక అలవాట్లు పెంచుకుంటారు. పోటీ పరీక్షలో విజయం అదృష్టం కాదు. అది సంసిద్ధత వ్యూహం, సాధనకు వచ్చిన ప్రతిఫలం.

-డా.ఎన్.బి.సుధాకర్ రెడ్డి, సైకాలజిస్ట్

“అ

మ్మా! ట్రైన్ కి టైం అవుతోంది. నేను బయలుదేరాల్సింది. ఎదురుగా రామ్మూ” అని యశ్వంత్ బ్యాగు భుజానికి తగిలించుకుని గుమ్ము దగ్గరికి రాగానే, వంటింట్లో ఉన్న సౌందర్య “రేయ్ యస్ వస్తున్నా” అంటూ గుమ్ము దగ్గరకు వచ్చింది.

యశ్వంత్ వాళ్ళ అమ్మ కాళ్ళకు నమస్కరించుకుని, టూటా చెప్పేసి వీధిలోకి రాగానే, అప్పటికే స్కూటీ మీద కూర్చోని సిద్ధంగా ఉన్నాడు జగవతిరావు, కొడుకుని రైల్వేస్టేషన్ లో వదలటానికి.

జగవతిరావు రిటైర్డ్ టీచర్. ఏడాది క్రితమే రిటైర్డ్ అయ్యాడు. రిటైర్డ్ అయ్యాక ఇంటి దగ్గర ఖాళీగా కూర్చోలేక ఓ ప్రైవేటు స్కూల్ లో టీచరుగా పనిచేస్తున్నాడు. భార్య సౌందర్య హాస్ వెస్ట్. జగవతిరావుకి పెళ్ళైన పదేడేడేకి యశ్వంత్ పుట్టాడు. జగవతిరావుకి యశ్వంత్ ఒక్కడే కొడుకు.

పునాదిరాళ్లు

దేవీప్రసాద్ ఒబ్బు

యశ్వంత్ ఏడాది క్రితమే సివిల్ ఇంజనీరింగ్ పూర్తి చేసి ఉద్యోగ ప్రయత్నాలలో ఉండగా హైద్రాబాదులోని ఓ కన్స్ట్రక్షన్ కంపెనీలో

ఇంటర్వ్యూ వచ్చింది. అందుకే ఈ ప్రయాణం.

జగవతిరావు రిటైర్డ్ అయిన తర్వాత వచ్చిన డబ్బులతో ఇల్లు కట్టుకుని అప్పులు లేకుండా స్థిమితంగా ఉన్నాడు.

ఇక తన ఆబ్జాయికి ఉద్యోగం వస్తే ఓ మంచి సంబంధం చూసి పెళ్ళి చేసేస్తే తన బాధ్యత తీరిపోతుందని జగవతిరావు ఆలోచన.

మరుసటిరోజు ఉదయం సికింద్రాబాదు రైల్వేస్టేషన్ లో దిగగానే అక్కడే ఫ్రెషప్ అయి క్యాబ్

బుక్ చేసుకొని తన ఇంటర్వ్యూ జరిగే ప్రదేశానికి చేరుకున్నాడు యశ్వంత్.

పెద్ద కాంపౌండ్ వాల్ ఉన్న మెయిన్ గేట్ దగ్గరకు వెళ్లి సెక్యూరిటీకి తన కార్ లెటర్ చూపించి లోపలికి కొంత దూరం వెళ్ళగానే ఆరు అంతస్తుల భవనం కనిపించింది. ఆ భవనానికి మధ్యలో “జగవతి కన్స్ట్రక్షన్స్” గోల్డ్ కలర్ ఇంగ్లీష్ అక్షరాలతో ఉన్న పెద్ద నేమో బోర్డు ఎంతో ఆకర్షణీయంగా ఉంది.

అందమైన పూలమొక్కలు, విశాలమైన రోడ్లు, అక్కడక్కడ పచ్చదనంతో నిండిన నేల, రద్దీగా తిరుగాడే జనంతో చాలా ఆహ్లాదకరంగా ఉంది ఆ ప్రాంతం. అవన్నీ చూస్తూ లోపలికి వెళ్ళాడు యశ్వంత్.

రిసెప్షన్ లో సంప్రదించగా “ఇంటర్వ్యూ థర్డ్ ఫ్లోర్ లో” అని చెప్పడంతో లిఫ్ట్ లో థర్డ్ ఫ్లోర్ కి చేరుకున్నాడు యశ్వంత్.

అప్పటికే తనలాగే ఉద్యోగం కోసం వచ్చిన వాళ్ళు మెయిట్ చేస్తున్నారు. ఐదు మందిని పిలిచిన తర్వాత యశ్వంత్ లోపలికి పిలిచారు.

మెయిటింగ్ రూం దాటుకుని కాస్ట్ లోపలికి వెళ్ళగానే ఒక అద్దాలగది కనిపించింది. గదిలోపల ఒక పెద్ద టేబుల్ దగ్గర ఒకావిడ కూర్చుని ఉంది.

యశ్వంత్ ఆ గది దోరు దగ్గరకు వెళ్ళగానే దోరు దగ్గర ఉన్న ఒకతను దోరు తీసి లోపలికి వెళ్ళమన్నాడు.

గదిలోకి వెళ్ళగానే ఆవిడకు నమస్కారంచేసి ఆమెకు ఎదురుగా నిలబడ్డాడు యశ్వంత్.

తనకు ఎదురుగా ఉన్న సీట్లో కూర్చోమని యశ్వంత్ కి చెప్పింది ఆవిడ.

యశ్వంత్ కూర్చుంటూ తన ఫైల్ ఆమె చేతికిచ్చాడు. కనకాంబరం కలర్ శారీ, మోచేతి వరకు నల్లటి జాకెట్, పొడవాటి జడ, పెద్దకళ్ళు, నుదిటిపై పెద్ద ఎర్రటి బొట్టుతో ఆవిడ చాలా అందంగా ఉంది.

ఆవిడ యశ్వంత్ ఫైల్ పరిశీలిస్తుండగా, యశ్వంత్ ఆమె వైపు చూస్తూ, తర్వాత తన చూపును ఆమెకు వెనుకవైపు ఉన్న గోడ మీదకు మల్చగా ఆ గోడకు మూలభాగంలో ఒక పెద్ద ఫోటో చూసి “ఇదేంటి ఈ ఫోటో ఇక్కడుంది?” అని ఆశ్చర్యానికి గురయ్యాడు. ఆ ఫోటో గురించి ఆమెను అడగాలనుకున్నాడు. కానీ,

“అడిగితే ఉద్యోగం వస్తుందో రాదో? ఒకవేళ ఆ ఫోటోలో ఉన్న వ్యక్తి కారణంగా తనకు ఉద్యోగం వస్తే అది నాకు, మా నాన్నకు నచ్చదు” అని ఆలోచించి మౌనంగా ఉన్నాడు. ఎంత మౌనంగా ఉన్నా “ఆ ఫోటో కవచం ఎందుకు పెట్టుకుంది?” అనే ఆలోచిస్తున్నాడు.

అవిడ యశ్వంత పైల్ అంతా చూసిన తర్వాత, “మీ అకడమిక్ గ్రాఫ్ చాలా బాగుంది. ఈ ఏడాది కాలంలో ఎక్కడైనా పనిచేసారా?” అని అడిగింది.

“లేదు మేడమ్. ఇదే ఫస్ట్ ఇంటర్మీడియట్” అని చెప్పాడు.

“ఒకే. ఒక ఏడాది పాటు నెలకు యాభై వేలు ఇస్తాము. ఆ తర్వాత మీ పనితీరు చూసి జీతం నిర్ణయిస్తాం. వారం తర్వాత మీరు ఉద్యోగంలో చేరవచ్చు” అని చెప్పడంతో యశ్వంతేకి చాలా సంతోషం వేసింది.

ఇక ఉండబట్టేక, “మేడమ్ ఆ ఫోటో” అని ఆ ఫోటో గురించి అడిగేలోపే, “అది మా గురువు గారిది. మీకు ఆయన తెలుసా?” అని అడిగింది.

“మేడమ్ ఆయన మా నాన్నగారు” అని చెప్పగానే, అవిడ తన సీటులోంచి లేచి, “మీరు మా గురువు గారి అబ్బాయి? సార్ ఎలా ఉన్నారు? మేడమ్ గారు ఎలా వున్నారు? ఇప్పుడు ఎక్కడున్నారు?” అంటూ ప్రశ్నల వర్షం కురిపించింది.

“మేడమ్! మేము శ్రీకాళహస్తిలోనే ఉంటున్నాం. నాన్న ఏడాది క్రితమే రిటైర్డ్ అయి ఓ ప్రైవేటు స్కూల్లో పని చేస్తున్నాను” అని యశ్వంత కూడా లేచి నిలబడి చెప్పగానే, “ఒక్క నిమిషం” అంటూ టేబుల్ పై ఉన్న కాలింగ్ బెల్ కొట్టగానే డోర్ దగ్గర ఉన్న అతను వచ్చాడు.

“అర్జంటుగా రెండు కాఫీ తీసుకురా” అని చెప్పడంతో అతను వెళ్ళిపోయాడు.

అవిడ మళ్ళీ కుర్చీలో కూర్చుంటూ, యశ్వంతని కూడా కూర్చోమని సైగ చేసింది.

“నేను ఒకటి నుంచి ఐదవ తరగతి వరకు సార్ దగ్గరే చదువుకున్నాను. అప్పుడు మేం శ్రీకాళహస్తిలో ఉండే వాళ్ళం. మా నాన్నకి ఇరిగేషన్ డిపార్ట్మెంట్లో చిన్న ఉద్యోగం. నాన్నకు పల్లెటూరు అంటే చాలా ఇష్టం. అందుకే నాన్నగారి ఆఫీసు టోనోలో ఉన్నా రైల్వేస్టేషన్ కి దగ్గరగా ఉన్న టి.యమ్.వి కంప్లెక్స్ అనే ఊళ్ళో కాపురం ఉండేవాళ్ళం. సార్ ఆ ఊళ్ళోనే టీచర్ గా పని చేయడమే కాకుండా అక్కడే నివాసం ఉండేవారు. అప్పటికి మీరు పుట్టలేదు. సార్ చాలా అద్భుతంగా పాఠాలు చెప్పేవారు. మేము ఐదవ తరగతి పూర్తయ్యేలోపు తెలుగు, ఇంగ్లీషు అనర్థకంగా చదవగలిగే వాళ్ళం. గురువు గారు మాకు మంచి మంచి కథలు కూడా చెప్పేవారు. ఆ కథలు ఎంతో ఆసక్తిగా ఉండేవి. వాటిల్లో ధైర్యం, కరుణ, దయ, ఓర్పు, నేర్పు అనే అంశాలు ఎక్కువగా ఉండేవి. అంతేకాదు చెస్, క్వారమ్ బోర్డు, కోకో, కబడ్డీ వంటి ఆటలు నేర్పించారు. నేను ఇవాళ ఈ స్థితిలో ఉండటానికి కారణం ఆనాడు గురువుగారు మాలో స్కూర్ని నింపిన పాఠాలే మా జీవితానికి పునాదికాళ్ళు” అని చెప్పడం-

“మేడమ్ కాఫీ” అంటూ టేబుల్ మీద పెట్టాడు అబెండర్.

“తీసుకోండి” అంటూ తనూ కాఫీ కప్పు వేటికి తీసుకుంది.

యశ్వంత కూడా కాఫీ కప్పు తీసుకున్నాడు. రెండు నిమిషాల తర్వాత కాఫీ కప్పు టేబుల్ మీద పెడుతూ, మళ్ళీ తనే మొదలెట్టింది, “మేం ఇవాళ ఈ స్థితిలో ఉన్నామంటే మా గురువుగారి కారణం. ఎలాగంటే నేను ఐదవ తరగతి చదివేటప్పుడు మా నాన్నగారు హార్ట్ ఎటాక్ తో చనిపోయారు. నాన్న అంత్యక్రియలు జరిగిన రోజు వచ్చిన బంధువులు ఆ తర్వాత ఎవరూ మా ఇంటివైపు కూడా చూడలేదు. దిక్కుతోపని ఆ సమయంలో గురువుగారి దగ్గరండి కార్యక్రమాలన్నీ చూసుకున్నారు. అమ్మ పదవ తరగతి వరకే చదువుకోవడం వల్ల నాన్న తర్వాత ఇప్పే ఉద్యోగానికి ఎలా అమ్మై చేయాలో అమ్మకు తెలియదు. అప్పుడు గురువుగారి ఆ ఉద్యోగానికి

సంబంధించి అన్నీ ఫార్మాటివ్స్ పూర్తిచేసి పై అధికారులకు పంపారు. ఏడాది తర్వాత నాన్న ఉద్యోగం అమ్మకు వచ్చింది. ఆ ఏడాది కాలంలో గురువుగారి మాకు ఆర్థికంగా తోడ్పాటు అందించారు. నేను ఇంటర్మీడియట్ వరకు శ్రీకాళహస్తిలోని గవర్నమెంట్ కాలేజీలోనే చదువుకున్నాను. నేను తొమ్మిది పూర్తయి పదవ తరగతికి వచ్చినప్పుడు మీరు పుట్టినట్లు నాకు గుర్తు. ఎందుకంటే ఆ రోజు మా ఇంటికి వచ్చి స్వీట్స్ ఇచ్చారు గురువుగారు. నేను మా అమ్మ హాస్పిటల్ కి వెళ్లి నిన్ను చూసాము కూడా. నేను ఇంటర్మీడియట్లో చేరి సమయానికి గురువుగారికి ప్రమోషన్ వచ్చి కుప్పంకి వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. మా అమ్మకు నన్ను బాగా చదివించాలని ఆశ. కానీ, అమ్మకు స్కూల్లో అటెండర్ ఉద్యోగం కావడంవల్ల జీతం చాలా తక్కువగా వచ్చేది. అది ఇంటిబాడుగ, సరుకులకు కూడా సరిపోయేది కాదు. నేను ఇంటర్మీడియట్ సెకండ్ ఇయర్లో ఉన్నప్పుడు ఏదో పనిమీద కుప్పం నుంచి శ్రీకాళహస్తి వచ్చారు గురువు గారు. అప్పుడు మా ఇంటికి కూడా వచ్చారు.

“సార్, ఇక్కడ మేముండలేము. మా ఊరు గుంటూరుకి వెళ్ళిపోతాం. నాకు వచ్చే జీతం సరిపోవడం లేదు. నాకున్న ఒక్క కూతుర్ని బాగా చదివించుకోవాలి. మా ఊరికెళ్లె ఉద్యోగంతో పాటు ఉదయం, సాయంత్రం ఏదో పనిచేసుకోవచ్చు. ఎంత వద్దనుకున్నా బంధువులు ఏదో ఒక సందర్భంలో సహాయంగా ఉంటారు. మీరు ఎలాగైనా నన్ను మా ఊరికి ట్రాన్స్ ఫర్ చేయించండి” అని అడిగింది అమ్మ. గురువుగారు సరే అన్నారు. అంతేకాకుండా నా చదువు కోసం రెండు లక్షల రూపాయలు ఇచ్చారు. అమ్మ ఎంత వద్దన్నా గురువుగారు ఒప్పుకోలేదు. అమ్మాయిని

“మేడమ్, ఆయన మా నాన్నగారు” అని చెప్పగానే, అవిడ తన సీటులోంచి లేచి, “మీరు మా గురువుగారి అబ్బాయి? సార్ ఎలా ఉన్నారు? మేడమ్ గారు ఎలా వున్నారు? ఇప్పుడు ఎక్కడున్నారు?” అంటూ ప్రశ్నల వర్షం కురిపించింది.

బాగా చదివించండి. అమ్మాయి బాగా చదువుకుని ఉద్యోగం వచ్చిన తర్వాత కావాలంటే ఆ డబ్బులు నాకు ఇవ్వండి అన్నారు గురువుగారు. ఆరోజు గురువుగారు సహాయం చేయడం వల్లే మేము గుంటూరు వచ్చేసాం. ఒక నెలలోనే అమ్మకు ట్రాస్టర్ చేయించారు గురువుగారు. గురువుగారి సహాయం వల్లనే నేను ఇంజనీరింగ్ చేసి ఇవాళ ఈ స్థితికి రాగలిగాను. అందుకే మా కంపెనీకి గురువుగారి పేరే పెట్టాము” అని చెప్పింది.

“చాలా సంతోషం మేడమ్ అన్నాడు యశ్వంత్ వినయంగా. “అవును.. మీరు ఎక్కడుంటారు ఇవాళ రాత్రికి?” అని అడిగింది.

“వదైనా హోటల్లో రూం తీసుకోవాలి మేడమ్”. “ఎక్కడో రూమ్ తీసుకోవడం ఎందుకు. మా ఇంట్లోనే ఉండండి. రేపు ఉదయం మేము కూడా మీతో పాటే శ్రీకాళహస్తి వస్తాము. అయితే గురువు గారికి నేను, మా వారు, మా అమ్మ, మీతో వస్తున్నట్లు చెప్పాద్దు. గురువు గారిని సర్ప్రైజ్ చేద్దాం. అసలు గురువుగారిని చూసి చాలా కాలం అయింది. నేను ఇంజనీరింగ్ చేసి రెండు, మూడు కంపెనీలో పని చేసిన తర్వాత నా టాలెంట్ చూసి ఓ కంపెనీ ఆసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజర్ని చేశారు కంపెనీ వాళ్ళు. అప్పుడు నాకు ఒక ఆలోచన వచ్చింది. నేనే ఎందుకు సొంతంగా కంపెనీ పెట్టకూడదని. వెంటనే బ్యాంకుకి లోన్ అప్లై చేయడం శాంక్షన్ కావడం వెంట వెంటనే జరిగిపోయాయి. అప్పుడు గురువుగారి చేతుల మీదుగానే కంపెనీ ఓపెన్ ఓపెన్ చేయాలనుకున్నాను. అప్పుడు శ్రీకాళహస్తి వచ్చాము గురువుగారి కోసం. సార్ అప్పుడు అక్కడ లేరు. కుప్పంలో విచారిస్తే ఇక్కడ ఆ పేరు గల బీచర్ ఎవరూ లేరని చెప్పడంతో నిరాశతో వెనుతిరిగాము. అవును అప్పుడు మీరు ఎక్కడ ఉన్నారు” అడిగింది.

“మేడమ్, నాన్నగారు కుప్పం నుంచి నాగలాపురం మండలంకు ట్రాన్స్ఫర్ అయ్యారు. ఆ మండలంలోనే ఎక్కువ సంవత్సరాలు పనిచేసి అక్కడే రిటైర్ అయ్యారు. రిటైర్ అయ్యాక శ్రీకాళహస్తికి వచ్చేసాం” అని చెప్పాడు యశ్వంత్. “ఇవాళ మీరు కనిపించడం నా అద్భుతం” అంది. యశ్వంత్ మెల్లగా చిరునవ్వు నవ్వాడు. “సరే.. మీరు వెయిటింగ్ రూంలో ఉండండి. నేను మిగిలిన వారికి ఇంటర్వ్యూ ఫూర్తి చేసి వస్తాను, ఇంటికి వెళ్తాం” అని చెప్పడంతో యశ్వంత్ వెయిటింగ్ రూం వైపు నడిచాడు. ఆ తర్వాత ఇద్దరూ కలిసి ఇంటికి వెళ్లారు.

మరుసటి రోజు సాయంత్రం జగపతి రావు స్కూలు నుంచి వచ్చి ఇంటి వరండాలో కుర్చీలో కూర్చుని టీ తాగుతుండగా ఇంటి ముందు ఎర్రటి కారు ఆగింది. ఆ కారు నుంచి తన కొడుకుతో పాటు ముగ్గురు పెద్దవాళ్ళు. ఓ చిన్నబాబు రావడం చూసి “ఎవరు వీళ్ళు? మా వాడితో ఎందుకు వస్తున్నారు?” అనుకుంటున్నాడు జగపతిరావు.

యశ్వంత్ వరండాలోకి వచ్చి, “నాన్నా, వీళ్ళు ఎవరో

గుర్తుపట్టారా?” అని అడగానే, జగపతిరావు కాసేపు ఆలోచించి, “మీరు పద్యావతమ్ము కదూ. ఈ అమ్మాయి దీపికనా” అని పలకరించాడు.

“అవును సార్, మా అమ్మాయి దీపికనే” అంది.

“ఎంత పెద్దదానివి అయిపోయావు. ఏం చేస్తున్నావు?” అని జగపతిరావు దీపికని ఉద్దేశించి అడుగుతుండగా, “ఎవరండీ?” అంటూ ఇంట్లో నుంచి వరండాలోకి వచ్చింది జగపతిరావు భార్య సౌందర్య.

“సౌందర్యా, తనని గుర్తుపట్టావా మనం టి.యమ్.వి.కండ్రిగ్లో ఉన్నప్పుడు వీళ్ళు కూడా అక్కడే ఉన్నారు” అని చెప్పండగా-

“తను పద్యావతి కదూ, ఎలా ఉన్నారు? ఎన్ని రోజులు అయింది మిమ్మల్ని చూసి, మీ అమ్మాయి దీపికనా? లోపలికి రండి” అంటూ అందరిని లోపలికి తీసుకెళ్ళింది సౌందర్య. అందరూ హులులోని సోఫాలో ఎదురేదురుగా కూర్చున్నాక, “ఏం చేస్తున్నావు దీపికా?” అడిగాడు జగపతిరావు.

తన గురించి యశ్వంత్ కి చెప్పిన విషయాలు అన్నీ జగపతిరావుకి చెప్పింది దీపిక. “ఇతను నీ మాస్టర్?” అడిగాడు జగపతిరావు

“అవును సార్, నేను ఓ కంపెనీలో పనిచేసేటప్పుడు పరిచయమయ్యారు. పేరు గుణశేఖర్. ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నాం. మీరు మా అబ్బాయి విశాల్” అంది దీపిక.

“చాలా సంతోషం తల్లీ. నిన్ను ఈ స్థితిలో చూడడం నాకు ఆనందంగా ఉంది” అంతా మీ ఆదరణ, సహాయం, సహకారం వల్లే మేము ఈరోజు ఈ స్థితిలో ఉన్నాం సార్” అంది పద్యావతమ్ము.

“నాడేముందమ్మా. నా బాధ్యతను నేను నిర్వర్తించాను. నీ కష్టం, కార్యదీక్ష, నిబద్ధత, నిజాయితీ వంటి లక్షణాలే మిమ్మల్ని అభివృద్ధి మార్గంలో నడిపించాయి” అన్నాడు జగపతిరావు.

“లేదు సార్, చిన్నతనంలో మీరు నేర్పిన పాఠాలు, చేసిన సహాయ, సహకారాలే మా జీవితానికి పునాదిరాళ్లు” అంది దీపిక.

“దీపికా నాొక సందేహం, ఇంతకీ మా అబ్బాయికి ఉద్యోగం నా కోసం ఇచ్చావా, వాడి టాలెంట్ చూసి ఇచ్చావా?” నవ్వుతూ అడిగాడు జగపతిరావు.

“సార్! మీ అబ్బాయి చాలా గ్రేట్ సార్. మా ఆఫీసులో మీ ఫోటో చూసి కూడా మీ గురించి చెప్పలేదు సార్. నేను మీ అబ్బాయికి ఉద్యోగం ఇస్తున్నానని చెప్పిన తర్వాత మీ గురించి చెప్పారు. అంతా మీ ఆభ్యుదయ భావాలే సార్” అంది దీపిక.

ఆ మాటతో కుమారుడికి ఉద్యోగం వచ్చిందనే విషయం కంటే తాను నేర్పిన పాఠాలనే బలమైన పునాదిరాళ్లుగా చేసుకుని తన శిష్యురాలు అందమైన సౌధాన్ని నిర్మించుకుందనే విషయమే ఎక్కువ ఆనందాన్ని జగపతిరావు కళ్ళలో గమనించింది భార్య సౌందర్య.

గోల్కొండ-ఇంగ్లండ్ కోహినూర్ ప్రస్థానం

ప్రపంచంలో ప్రసిద్ధి చెందిన వజ్రాలెన్నో గోలకొండ వజ్రపు గనులలో దొరికినవే. విజయనగర చక్రవర్తులు తమ పట్టపు గుర్రం నొసట, దశ దిశలు వెలుగు ప్రసరింపచేసే వజ్రాలను అలంకరించేవారు. గోలకొండ రాజ్యం వజ్రాల పంటకు, వజ్రపు గనుల ఐశ్వర్యానికి అపురూపమైన ఖ్యాతి పొందింది.

ఆ రోజులలో వజ్రాలను ఒకటి, రెండూ అంటూ వేళ్ళ మీద లెక్క పెట్టేవారు కాదు. వజ్రాలను మానికలతో, గోతాములతో కొలుచుకొనేవారు. వజ్రాలు రాశులుగా అమ్మేవారు. 1656 వరకు కొన్ని వజ్రపు గనులు కౌలుకు యివ్వబడేవి. కొన్నింటిని ప్రభువుల పాలనలో నడిపేవారు. కౌలుదారునికి ఏమీ దొరకకపోయినా ప్రతి గంట తవ్వకానికి ఒక వరహా చెల్లించబడేది. ఇంకా కొన్ని పద్ధతులుండేవి. యాభై మంది కూలీలు పని చేసే గనులు రోజుకు రెండు వరహాలు, వంద మంది పైబడితే నాలుగు వరహాలు పన్ను చెల్లించేవారు. వజ్రాల వర్తకుల నుండి అమ్ముకపు రాబడిపై ఇరవై శాతం పన్ను వసూలు చేయబడేది.

గోలకొండ సుల్తాన్లకు సొంతంగా కొన్ని వజ్రపు గనులుండేవి. రోజూ ఆ గనులలో ఆరు వేల కూలీలుండేవారు. సుల్తాన్లకు ఆ గనుల నుండి రోజుకు మూడు పౌనుల బరువు

తూగే వజ్రాలు లభించేవి. కౌలుగనులలో, సుల్తాన్ల గనులలో పనిచేసే కూలీల జీతాలు చాలా దయనీయుంగా ఉండేవి. ఒకానొక రోజులలో గోలకొండ రాజ్యంలోని అన్ని గనులలో కలిసి అరవై వేల కూలీలు పనిచేసేవారు.

మీర్జా మహమ్మద్ నయీద్ మీర్ జుమ్లా, నాటి గోలకొండ ప్రభువైన అబ్దుల్లాకు ద్రోహం చేసి 1656-57లో మొగలు చక్రవర్తి షాజహాన్ కొలువులో చేరాడు. అంతేకాకుండా, గోలకొండ వజ్రపుగనులు తన స్వంత ఆస్తి అని తనకు స్వాధీనం చేయమని, నాటి గోల్కొండ చక్రవర్తి అబ్దుల్లాకు తాకిడు పంపించాడు. మీర్జా మహమ్మద్ నయీద్ 'మీర్ జుమ్లా' పదవిలో, గోలకొండ రాజ్యానికి ఎంతో హాని చేసాడు. అతనికి గోలకొండ వజ్రపు గనుల రహస్యాలు అన్నీ తెలుసు. ఢిల్లీ మొఘలు చక్రవర్తికి గోలకొండ గనులపై కన్ను పడుతుందనే భయంతో, గోలకొండ నవాబు అబ్దుల్లా తన రాజ్యంలోని గనులను మూయించి వేసాడు. దానితో ఆ కాలంలో గోలకొండ రాజ్యాధిపత్యం ఆదాయం వజ్రాల ఆదాయం

కోల్పోయింది. మళ్ళీ 1674లో అబుల్ హసన్, గోలకొండ రాజ్యాన్ని సిరిసంపదలకు, శాంతిభద్రతలకు నిలయంగా పాలించిన కాలంలో మూతపడిన వజ్రపుగనులు తెరవబడ్డాయి. గోలకొండ సుల్తాన్ల అజమానుషీలో గనుల తవ్వకపు కూలీలను నెలకు నాలుగు రూపాయలు జీతం ఏర్పాటు చేసారు. వజ్రాల ఎగుమతి సుంకం యాభై శాతం తగ్గించబడింది. ఒక్క రాజిపెంటు వజ్రపుగని నుండే సుల్తాన్ ప్రభుత్వానికి ఏటా అరవై వేల వరహాలు ఆదాయం లభించేది కర్ణాటక ప్రాంతంలోని వజ్రపు గనుల నుండి ఏటా మూడు లక్షల వరహాల రాబడి వచ్చేది.

ఇక తెలంగాణలోని వజ్రపు గనుల కారణంగా గోలకొండ సుసంపన్నమైంది. సుల్తాన్ అబుల్ హసన్ ఖుతుబ్ షా (గోలకొండను పాలించిన 7వ కుతుబ్ షాహి(తానాషా) కాలంలో గొల్లపల్లి, రాజిపెంటు, మల్లపల్లి, రామళ్ళకోట, పరిబేల, కొడవటికల్లు, కొల్లూరు, చందర్లపాడు, వజ్రకరూరు గనులు అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి పొందాయి. ఇరవై వేలకు పైగా కూలీలు పని చేసేవారు. ధారాశంకా గాలి, వెలుగుతురు వచ్చేటట్లు సుల్తాన్ గనులలో సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేసాడు. ప్రతీ మంగళవారం జీతాలు యిచ్చేవారు. రెండు వారాలకు ఒకసారి సంతలుండేవి. కూలీలు సుఖంగా జీవించేవారు.

అంతకు పూర్వం, అబ్దుల్లా నవాబు కాలంలో, మీర్ జుమ్లాగా ప్రధాని పదవి కంటే శక్తివంతం, కీలకం అయిన స్థానంలో వున్న మీర్జా మహమ్మద్ నయీద్ 1655లో స్వాధీనం చేసుకొన్న వజ్రం కోహినూర్ నేటికీ జగత్ప్రసిద్ధం.

దానికి వెలుగుకొండ కొనూర్ అని పేరు పెట్టారు. అప్పుడు దాని బరువు 788 రత్తీలు. దాని విలువ నాడు రూ.2,16,000/- లేక 21,600 పౌనులు. మీర్జా మహమ్మద్ నయీద్, గోలకొండ రాజ్యద్రోహిగా, మొఘలు చక్రవర్తి షాజహాన్ కొలువులో, ఇరవై గోతాముల వజ్రాలతో చేరి కోనూర్ ఢిల్లీ చేరింది. తన వద్దనున్న అపూర్వ వజ్రాన్ని మొఘలు చక్రవర్తికి కానుకగా సమర్పించటంతో గోలకొండ కోహినూర్, మొఘలు చక్రవర్తుల నెమలి సింహాసనం అధిష్టించింది. కాలక్రమేణా బ్రిటిష్ రాణి కిరీటంలో వెలుగులు చిమ్మింది. అప్పటికి దాని బరువు 160¹/₂ రత్తీలు అయింది. క్విన్ విక్టోరియా మహారాణి కిరీటంలో జ్యూజ్యల్స్ మానంగా వెలుగులు విరజిమ్మిన కోహినూర్ ప్రస్తుతం బ్రిటిష్ క్రౌన్ ఆభరణాలలో కాంతులీనుతూ టవర్ ఆఫ్ లండన్ లో ప్రదర్శించబడుతోంది.

- యర్రమిల్ల

నవ్వు తెప్పించే గ్రామాల వింత పేర్లు

చెరువుల ప్రాంతం కావడం వల్ల చెరుకుపల్లి, కాలువల

రతదేశంలో విచిత్రంగా, **భా**వినూత్నంగా, వినగానే ఆశ్చర్యం కలిగించే పేర్లు కలిగిన గ్రామాలు, పట్టణాలు చాలా ఉన్నాయి. మన దేశంలో లక్షల గ్రామాలు, వేల పట్టణాలు ఉన్నాయని అంచనా. అయితే కొన్ని గ్రామాలకు, పట్టణాలకు వింత, విచిత్రమైన పేర్లు మనకు వింటుంటారు. ప్రకృతి ఆధారంగా ఏర్పడిన ఈ పేర్లు కేవలం పదాలు కావు. అవి ఆ ప్రాంతపు పర్యావరణ పరిస్థితులు, పూర్వీకుల జీవన విధానం, వ్యవసాయ పద్ధతులు, వన్యజీవుల ఉనికి వంటి అనేక అంశాలను మనకు తెలియజేస్తాయి. ప్రస్తుత కాలంలో ప్రకృతి నుండి మనిషి దూరమవుతున్నప్పటికీ, ఈ గ్రామాల పేర్లు మన సంస్కృతిలో ప్రకృతి ఎంత ముఖ్యమో గుర్తు చేస్తూనే ఉంటాయి.

జంతువులు పేర్ల ఆధారంగా గ్రామాల పేర్లు పులులు సంపరించే ప్రాంతం అనే భావన పులివెందుల, గొర్రెల కావరల నివాసం కావడంతో గొల్లపూడి, ఎలుగుబంట్లు ఎక్కువగా ఉండేవని ఎలుగుబంటి.. ఇత్యాది పేర్లు వన్యజీవుల పరిస్థితిని తెలియజేస్తాయి.

పండ్లచెట్ల ఆధారంగా గ్రామాల పేర్లు: చెట్లు గ్రామీణ జీవనంలో ముఖ్యమైన భాగం. వాటి ఆధారంగా అనేక గ్రామాల పేర్లు ఏర్పడ్డాయి. చింత చెట్లు ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతం కావడంతో చింతపల్లి, మద్ది చెట్ల ఆధారంగా ఏర్పడిన పేరు మద్దిపాడు, బూరుగు చెట్లు ఎక్కువగా ఉండటం వల్ల వచ్చిన

పేరు బూరుగుపూడి అని, మామిడి తోటల ప్రాంతం కావడంతో మామిడికుదురు, నిమ్మ చెట్లు సమృద్ధిగా ఉన్న గ్రామం కావడంతో నిమ్మకూరు అనే పేర్లు వచ్చినట్లు చెబుతుంటారు. మునగ చెట్లు ఎక్కువగా ఉన్న కారణంగా మునగాల అనే పేర్లు వచ్చినట్లు తెలుస్తోంది. ఆ ప్రాంతపు వ్యవసాయ, వృక్ష సంపదకు ప్రతిరూపంగా

కనిపిస్తాయి. భూభాగ స్వరూపంతో గ్రామాల పేర్లు రాళ్ల ప్రాంతం

కావడంతో

రాయచోటి, కొండల మధ్య ఉన్న గ్రామం నెలకొని ఉన్నందున కొండపల్లి, గుండ్లు (రాళ్ల గుట్టలు) ఆధారంగా వచ్చిన పేరు గుండ్లపోచంపల్లి అని చెబుతుంటారు. 'గుంత', 'కల్లు' (రాయి) కలయికతో గుంతకల్లు అనే పేరు వచ్చింది. అంటే గుంతలు, రాళ్లతో కూడిన ప్రాంతం అని అర్థం. ఈ పేర్లు ఆ ప్రాంతపు భౌగోళిక స్వభావాన్ని స్పష్టంగా తెలియజేస్తాయి. నీటి వనరుల ఆధారంగా పేర్లు: చెరువులు, నదులు, కాలువలు గ్రామ జీవనానికి ప్రధాన ఆధారమైనవి. వీటిపై కూడా కొన్ని పేర్లు మనకు కనిపిస్తాయి.

ఆధారంగా ఏర్పడిన పేరు కల్వకుర్తి.. ఇత్యాది పేర్లను నీటి వనరులు ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాల్లో మనకు వినిపిస్తాయి.

గ్రామాలకు వింత పేర్లు

ఒడిశాలో ఓడ అనే పేరుతో గ్రామం ఉంది. 'ఓడ' అంటే పడవ అని అర్థం. ఈ పేరు వినూత్నంగా ఉంటుంది. మహారాష్ట్ర 'సో ప్రాబ్లమ్' అనే గ్రామం ఉంది. అంటే 'సమస్య లేదు' అనే అర్థంతో ఉన్న ఈ పేరు చాలామందిని ఆశ్చర్యపరుస్తుంది. కర్ణాటక రాజధాని బెంగళూరు పేరు బీహార్లోని ఒక గ్రామానికి ఉంది. ఒడిశాలోని ఒక పట్టణానికి టిట్లాగడ్ అనే పేరు ఉంది. భారత్లో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రతలు నమోదైన ప్రాంతాల్లో ఒకటి కావడం వల్ల ఈ పేరు వచ్చిందంటారు. హిమాచల్ ప్రదేశ్లోని ఒక గ్రామం పేరు 'చాకెట్' ఈ పేరు వినగానే మిఠాయి గుర్తుకు వస్తుంది. పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రంలో మనకు పొరుగు దేశమైన భూటాన్ ను తలపించేలా ఒక గ్రామం పేరు భూటాన్, మన దేశంలో వందలాది గ్రామాలకు లక్ష్మీపురం, రామాపురం అనే పేర్లు వినిపిస్తుంటాయి.

భారతదేశంలో విచిత్రమైన పేర్లు కల గ్రామాలు, పట్టణాలు ఎన్ని ఉన్నాయో కచ్చితమైన సంఖ్య చెప్పడం కష్టం. ఎందుకంటే విచిత్రం, హాస్యం అనేది మనం మాట్లాడే భాషను బట్టి మారుతుంది. ఒక ప్రాంతం వారికి ఎంతో పవిత్రమైన, సాధారణమైన పేరు, వేరే భాష మాట్లాడే వారికి విచిత్రంగా, నవ్వు తెప్పించేలా అనిపించవచ్చు. మన దేశవ్యాప్తంగా బాగా ప్రసిద్ధి చెందిన కొన్ని విచిత్రమైన, హాస్యభరితమైన పేర్లు గల గ్రామాలు కూడా ఉన్నాయి.

కర్ణాటక రాష్ట్రం కొడగు (కూర్గ్) జిల్లాలో ఉన్న ఒక అందమైన గ్రామం పేరు కుత్తా, హిందీలో కుత్తా అంటే కుక్క అని అర్థం కావడంతో ఉత్తరాది వారు ఈ పేరు వినగానే ఆశ్చర్యపోతారు. పంజాబ్ రాష్ట్రం జలంధర్ జిల్లాలో ఉన్న ఒక గ్రామం పేరు కాలా బక్రా. హిందీలో దీని అర్థం నల్లమేక. ఈ పేరు ఉత్తరాది వారికి వినడానికి చాలా విచిత్రంగా ఉంటుంది.

జార్జండ్ రాష్ట్రం హజారిబాగ్ జిల్లాలో ఒక గ్రామం పేరు బారు. హిందీలో మద్యం అని దీని అర్థం. ఇక్కడ చారు, పోలీస్ స్టేషన్ అనే బోర్డులు చూసి వ్యభిచారులు

నవ్వుకుంటూ ఉంటారు. రాజస్థాన్ రాష్ట్రం జోద్పూర్ జిల్లాలో ఉన్న ఒక ఊరి పేరు బాప్. అంటే తండ్రి/నాన్న అని అర్థం. బహుశా రాజస్థానీ భాషలో దీనికి వేరే చారిత్రక నేపథ్యం ఉండి ఉంటుంది. ఒడిశాలో సింగపూర్ రోడ్ పేరుతో, తెలంగాణలో సింగపూర్ పేరుతో గ్రామాలు ఉన్నాయి. చాలా మంది పొరపడి మనకు పరదేశమైన సింగపూర్ పేరుతోనే పిలుస్తారు. రాజస్థాన్లో చోరపురా అనే గ్రామం ఉంది. 'చోర్' అంటే దొంగ అని అర్థం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ అనకాపల్లి జిల్లాలో దొంగల మూరక అనే గ్రామం ఉంది. పూర్వకాలంలో ఈ ప్రాంతం దట్టమైన అడవిగా ఉండేదట. రోడ్డు మార్గం సరిగ్గా లేని ఆ రోజుల్లో,

ప్రయాణికులను దోచుకోవడానికి దొంగలు ఇక్కడ మాటు వేసి ఉండేవారట. అలా దొంగల సంచారం ఎక్కువగా ఉన్న మూల అని కాలక్రమేణా అది దొంగల మూరకగా మారిపోయింది. విశాఖపట్నంలోని పూర్ణా మార్కెట్ సమీపంలో ఉండే కల్లుపాకలు ప్రాంతంలో ఒకప్పుడు తాటి చెట్లు ఎక్కువగా ఉండేవట. అక్కడ గీత కార్మికులు కల్లు గీసి, చిన్న చిన్న పాకల్లో కల్లు అమ్మేవారట. అలా కల్లు అమ్మే పాకలు ఉన్న చోటు కాస్తా కల్లుపాకలు అయిపోయింది.

ప్రకాశం జిల్లాలో కుక్కలగుంట అనే గ్రామం ఉంది. బహుశా ఒకప్పుడు ఇక్కడ వీధి కుక్కలు ఎక్కువగా ఉండటంతో ఈ పేరు వచ్చిందని చెబుతుంటారు. అనంతపురం జిల్లాలో లొట్టలపల్లి అనే ఊరు ఉంది. 'లొట్టలు వేయడం' అంటే ఏదైనా రుచికరమైనది తిన్నప్పుడు చేసే పని. ఇక్కడ పండే పండ్లు లేదా లభించే ఆహారం చాలా రుచిగా ఉండేదని, అందుకే

ప్రజలు లొట్టలు వేసుకుంటూ తినేవారని, అలా ఈ పేరు వచ్చిందని స్థానికులు సరదాగా చెప్పుకుంటారు.

కృష్ణా జిల్లాలో ఉల్లిపాలెం అనే ఊరు ఉంది. వంట గదిలో తప్పనిసరి అయిన ఉల్లిపాయ పేరుతోనే ఉన్న ఊరు ఇది. ఆసక్తికరమైన విషయం ఏమిటంటే శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఉద్ధానం ప్రాంతంలో దాదాపు 140కి పైగా ఊర్ల పేర్లు బైరెడ్ల పుట్టుగ, జల్లు పుట్టుగ, గొల్ల పుట్టుగ, నన్యాపి పుట్టుగ ఈ విధంగా 'పుట్టుగ' అనే పదంతోనే ముగుస్తాయి. స్థానిక మాండలికంలో 'పుట్టుగ' అంటే నివాస స్థలం లేదా ఆవాసం అని

అర్థం. తెలంగాణలోని నాగర్ కర్నూల్ జిల్లాలో ఈగలపెంట అనే పేరుతో గ్రామం ఉంది. నిజానికి ఇక్కడ ఈగలు ఉండవు. పూర్వం ఇక్కడ ఆవుల మందలు, పశువుల పాకలు ఎక్కువగా ఉండేవి. పశువుల పేదను తెలుగులో 'పెంట' అంటారు. పశువుల దగ్గర ఈగలు వాలడం సహజం కాబట్టి ఆ ప్రాంతాన్ని ఈగలపెంట అని పిలిచేవారు. ప్రస్తుతం ఈ గ్రామం పేరు మార్చినప్పటికీ పాత పేరుతోనే ప్రసిద్ధి చెందింది. ఇదే రాష్ట్రంలో

దోమలపెంట అనే గ్రామం కూడా ఉంది. శ్రీశైలం వెళ్లే దారిలో ఉండే ఈ రెండు ఊళ్ల పేర్లు ఎప్పుడూ టూరిస్టులకు ఆశ్చర్యాన్ని నవ్వును తెప్పిస్తాయి. అయితే ఇటీవల తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఈ ఊర్ల పేర్లను

అధికారికంగా కృష్ణగిరి, బ్రహ్మగిరిగా మార్చింది. భద్రాద్రి జిల్లాలో ఏకంగా 'చీమల' పేరుతోనే చీమలపాడు అనే ఊరు ఉంది. మహబూబ్ నగర్ సమీపంలో బొక్కలోనిపల్లి అనే గ్రామం ఉంది. తెలంగాణ మాండలికంలో బొక్క అంటే ఎముక అని అర్థం.

- షేక్ అబ్దుల్ హకీం జాని

బి.మహేశ్, కనిగిరి

ప్రశ్న: పిహిత కవాట వేధ గురించి వివరించండి.

జవాబు: ప్రతిష్ఠింపబడిన ద్వార బంధమునకు తలుపులు బిగించినప్పుడు అవి సరిగ్గా అమర్చబడినట్లయితే తెరిచిన తలుపులు తెరిచినట్లుగానే స్థిరంగా

నశింపజేస్తుందని తెలియజేస్తోంది.

ఒక వ్యక్తికి లేదా కుటుంబానికి తీవ్రమైన అభివృద్ధి నిరోధకం జరుగుతూ అతని ఉనికి కూడా ప్రమాదకరంగా దుర్లభ కలిగే సమయంలో అతని ఇంటికి దోషముందేమోనని ఒకసారి

వాస్తువార్త
వాస్తు విద్వాన్ సాయిశ్రీ
డా॥ దంతూరి పండరినాథ్
ఫోన్: 9885446501/9885449458

ఆర్థిక సమస్యలు, అసారోగ్య సమస్యలు, అనవసరమైన మాటపట్టించులతో ఇబ్బంది పడుతున్నాం. తూర్పు దిక్కుకు ఇద్దం, పడమర దిక్కుకు ఇద్దరం ఉంటున్నాం. ఏం చేయమంటారు?

పిహిత కవాట వేధ అంటే?

ఉంటాయి. అలాగే తలుపులను మూస్తే స్థిరంగా ఉండిపోతాయి. ద్వార బంధ ప్రతిష్ఠ, వాటికి అమర్చబడిన తలుపులు చాలా వరకు దోషరహితంగా జరిగినవి అనటానికి దీనిని నిదర్శనంగా తీసుకొనవచ్చు.

అలాగాక మూసిన తలుపులు స్థిరంగా ఉండక వాటంతట అవే తెరుచుకుంటున్నట్లయితే 'ఉద్ఘాటిత కవాట వేధ' అనే వాస్తుదోషం కలుగుతుంది. ఒకవేళ తెరిచిన తలుపులు స్థిరంగా తెరుచుకొని ఉండక వాటంతట అవే మూసుకుపోతున్నట్లయితే 'పిహిత కవాట వేధ' అనే వాస్తు దోషం సంభవిస్తుంది. ఈ దోషం వాస్తు నియమాలలో తీవ్రమైన దోషంగానే పరిగణింపబడుతుంది. 'పిహితే ధ వ స్వయం కుల వినాశః' అని శాస్త్ర వచనం. ఆ వచనం ప్రకారం ఇలాంటి దోషం వున్న గృహం గృహ యజమాని వంశాన్ని

పరీక్షించుకోవాలి. వంశోద్ధారకులు లేనప్పుడు, వైద్య ప్రక్రియలు విఫలమవుతున్నప్పుడు కూడా వారి గృహానికి ఈ దోషముందేమోనని పరీక్షించుకోవాలి. ఒకవేళ ఈ దోషం ఉంటే వారి అభివృద్ధి నిరోధకానికి, వంశోద్ధారక సమస్యకు ఈ దోషమే కారణమని నిర్ధారించుకోవచ్చు. ఈ దోషాన్ని బట్టి ద్వార బంధం/ద్వారాలను సరిచేసుకొన్నట్లయితే దోషం పరిహరింపబడి గృహం శక్తివంతమవుతుంది. శీఘ్రమే యజమానికి గృహ సహకారం వలన మెరుగైన ఫలితాలు తప్పక అందుతాయి.

సమస్యలు తీరేదెలా?

పి.ప్రభాకర్, పోల్వంపల్లి

వాస్తు విద్వాన్ **డా॥ దంతూరి పండరినాథ్** పాఠకుల సమస్యలకు ఆదివారం 'వాస్తువార్త'లో సమాధానాలిస్తారు. ఈ కింది కూపన్ జతచేసి సమస్యలు పంపవలసిన చిరునామా: **సాయిశ్రీ వాస్తు కన్సల్టెన్సీ, 3-2-4, కింగ్స్ వే, రాష్ట్రపతి రోడ్, సికిందరాబాద్-3**

వాస్తువార్త

పూర్తి పేరు : .....
పుట్టిన తేదీ : .....
జన్మ నక్షత్రం: .....తల్లి పేరు: .....
చిరునామా:.....

ప్రశ్న:మూడి ఉమ్ముడి కుటుంబం. మేం నలుగురం సోదరులం. మా ఊళ్లో ఒక ఇల్లు ఉన్నది. మేం గత ఐదేళ్లుగా అనేక ఇబ్బందులు,

జవాబు: మీరు.. నలుగురు ఎవరి పోర్ట్నలో వారు విడివిడిగా ఉంటూ ఎవరి వంట వాళ్లు చేసుకుంటున్నట్లు ఫ్లాన్ వలన తెలుస్తున్నది. మీకు ముఖ్యంగా రెండు తీవ్రమైన వాస్తుదోషాలున్నాయి. ఒకటి: దక్షిణ నైరుతి వీధిపోటు. దీనివలన అసారోగ్య సమస్యలు ఉంటాయి. ఇది చాలా తీవ్రమైన దోషం. కానీ మార్చలేం. దానికి ప్రత్యామ్నాయ పద్ధతులు ఉంటాయి. మాకు ఫోన్ చేసి తెలుసుకొని ప్రత్యామ్నాయాలు ఆచరించటం మేలు. రెండవది: ఉత్తరపు ప్రహారీ గోడకు దగ్గరగా కట్టిన టాయిలెట్/బాత్ రూమ్ వల్ల ఆర్థిక సమస్యలు ఉంటాయి. దీనిని పునాదులతో సహా తీసివేయండి. ప్రహారీగోడ పునాదులను ఏమీ చేయకూడదు. ఈ రెండు పనులు చేయకుండా గృహానికి ఇక ఏ మార్పులు చేసినా పెద్దగా ఫలితం ఉండదు. ఉమ్ముడి కుటుంబంలో వంట ఒకేచోట జరుగుతుంది.

నిశ్చలంగా కూర్చోవడం ఓ కొత్త ధూమపానం

డి

జిటల్ యుగంలో మానవ జీవనశైలి సమూలంగా మారిపోయింది. ముఖ్యంగా, యువ ఉద్యోగులను

వల్ల ప్రాణాంతక వ్యాధుల బారిన పడుతూ 'సిటింగ్ ఈజ్ కిల్లింగ్ (కూర్చోవడం నిన్ను చంపుతుంది)' అనే సరికొత్త ప్రమాదకర 'కూర్చోవడం కొత్త

కండరాల క్షీణత, నిద్రలేమి, మానసిక అనారోగ్యం, పిండ్ల నరాల సమస్యలు ప్రాణాంతకంగా మారడం చూస్తున్నాం.

ధూమపానం' లాంటిదని వర్ణించబడుతున్నది.

నిశ్చల జీవనశైలి- ఉపశమన చిట్కాలు

నిశ్చల జీవనశైలి- ప్రతికూలత ఫలితాలు

రోజుకు సగటున 10 గంటల పాటు నిశ్చలంగా కూర్చోవడం వల్ల గుండె జబ్బులు, మధుమేహం, బీపీ, అకాల మరణం బారిన పడుతున్నాం. నిశ్చల

జీవనశైలి వల్ల గుండె జబ్బులు లేదా స్ట్రోక్ ప్రమాదాలు అనేక రెట్లు పెరుగుతున్నట్లు అధ్యయనాలు రుజువు చేస్తున్నాయి. ఊబకాయం, నిరాశ, ఆందోళన లాంటివి పెరుగుతున్నాయి. కండరాల నొప్పులు, నడుం నొప్పి,

నిశ్చల జీవనశైలి ఉన్నవారు తమ జీవన విధానాలను సానుకూలంగా మార్చుకోవాలి. నిశ్చలంగా కూర్చోని ఉద్యోగాలు చేసే పౌరులు ప్రతి 30 60 నిమిషాలకు ఒకసారి లేచి నిలబడడం, నడవడం, దూరపు వస్తువులను చూడడం లాంటివి చేయాలని నిపుణులు సూచిస్తున్నారు.

వీలు ఉన్నట్లుంటే కాదు.. వీలు చేసుకుని కొన్ని నిమిషాల పాటు చిన్నపాటి వ్యాయామాలు, ప్రాణాయామం, యోగాసనాలు లాంటివి చేయడం మంచిది. వీలైతే స్టాండింగ్ డెస్క్ని ఉపయోగించి నిలబడి పని చేయడం కూడా మంచి ఫలితాలను ఇస్తుంది. బీపీలు మాసే వారు వాణిజ్య ప్రకటనల సమయంలో లేచి నడవడం, పెంపుడు జంతువులతో ఆడడం, తోట పని చేయడం, కూరగాయల తోటలో గడవడం లాంటివి మంచి ఫలితాలను ఇస్తాయి. కూర్చోవడం చెడ్డదేమీ కాకపోయినా గంటల తరబడి కదలకుండా పని చేయడం బహు చెడ్డ అలవాటు అని తెలుసుకోవాలి.

తరుచుగా కదలడం, కూర్చున్నా భంగిమలను మార్చుకోవడం, శరీరకుహర వ్యాయామం చేయడం మంచిది నిశ్చల జీవనశైలిని అశ్రద్ధ చేస్తే ప్రాణాంతకంగా మారుతుందని, పలు తీవ్ర అనారోగ్యాలకు కారణం అవుతుందని తెలుసుకోవాలి. గంటల పాటు చదువుకునే యువత కూడా స్వల్ప విరామాలు తీసుకుంటూ శారీరక కదలికల్ని పెంచుకోవాలి.

- డాక్టర్ బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి

మరో నిశ్శబ్ద విపత్తు భయపెడుతున్నది. ఉదయం నిద్ర లేచినప్పటి నుండి మళ్ళీ పడుకునే వరకు నిశ్చలంగా కూర్చోవడం పెరిగి పోతున్నది.

ఉదయం నిద్ర లేచి పేపర్ చదువుతూ, టీవీ చూస్తూ, సెల్ ఫోన్లో మునుగుతూ,

కాఫీ తాగుతూ కూర్చుండిపోతున్నాం. భోజనాల సమయంలో కూర్చుంటున్నాం. కార్యాలయానికి వెళ్లడానికి కారులో కూర్చుంటున్నాం. ఆఫీస్లో కూర్చోని గంటల తరబడి విధులు నిర్వహిస్తున్నాం. సాయంత్రం కారులో కూర్చోని ఇంటికి చేరడం, కూర్చోని టీవీ లేదా స్మార్ట్ ఫోన్లో దూరదం లేదా ఈవినింగ్ షార్టీలు చేసుకుంటూ 2-3 గంటలు గడుపుతున్నాం.

ఈ విధంగా రోజుకు సగటున 10 గంటల వరకు నిశ్చలంగా కూర్చోనే జీవన విధానాన్ని అలవర్చుకుంటున్నాం. గంటల తరబడి కదలకుండా కూర్చోవడం

వెన్నెముకపై ఒత్తిడి పెరుగుతోంది. గంటల పాటు కూర్చోవడం వల్ల నరాలు దెబ్బతినడం, జలదరింపు లేదా మంట వంటి సమస్యలు వస్తున్నాయి.

శారీరక శ్రమ లేకపోవడం వల్ల నడుం భాగంలో కొవ్వు పేరుకుపోతున్నది. రక్తపోటు పెరగడం, రక్త ప్రసరణ తగ్గడం,

నా రాత

నీ దేవుడు కప్పాలని ఇచ్చింది
నాకు బరువులని మోయటం
రాదని..
కాలంతో పాటు దుఃఖం కన్నీళ్లని
తెచ్చింది
ఒంటరిగా ఏడిస్తే బాగోదని..
బతుకు బాధ్యతలను మోపింది
బండరాయిగా నా గుండె ఉందని..
మెదడు ఎటు వైపో పరుగులు

తీసింది
నిలకడగా ఆలోచనలు ఉండవని..
ప్రాయం ఒక మూలన సోలిపోయింది
ఎలాగూ ఒళ్లు వంచనని..
ఆశయం ఎన్నడో వదిలేసింది
దాని కోసం నేనేలాగో
ప్రయాసపడనని..
ఇలా ఆన్నీ వెళ్లిపోయాయి
దర్శించ తప్ప..!
రోజులు గడుస్తున్నాయి
వేచి ఉండటం నా ఓర్పా..?

- ఎ.కళ్యాణి

బీకటాకు నీడలో
సీలింగ్ ఫ్యాన్
రెక్కల కింద
నేనతని చేతుల్లో
ఒదిగి ఉన్నప్పుడు
ఒక సత్యం
వెల్లవోతుంది
నన్ను జ్ఞులగా
పెనవేసే
క్షణాల నుదిటి
మీద
కొత్త వెలుగేదో
నమోదవుతుంది.
అతని కళ్ళలోకి
చూస్తాను
నా హృదయం
నా వైపే తిరిగి
కైపుగా కనిపిస్తుంది
మంచూ మంటలై
మేం విక్రమిస్తున్నప్పుడు
నా గుండెముడులకు తడిచూపు తాకి
అది మొక్కుముడుపై విప్పారుతుంది

పూలరెక్కల మిథునం

గొంతు దాటని
మాటలన్నీ
అచ్చిక బుచ్చికల
మచ్చిక కోరతాయి.
అలలు అలలుగా
జలధి తాపాన్ని
అవిశ్రాంతంగా
ఒడ్డుకు ఊడ్చే
సాగర కెరటాల
హోరు కన్నా
అతనో చుక్క
వరదైనపుడు
నా ఎదగట్టున రేగే
అలజడే ఎక్కువ!
నిదురలేచే వేళకంతా
వలవరింతలు

పడుతూ
ఉదయపు తొలిముద్దు కోసం
వేచి చూస్తుంది మున్నీటితీరం
పులకింతల కలలు రాల్చుతుంది
మాలో.. పూలరెక్కల మిథునం!

- కంచరాన భుజంగరావు

ఈ కరం క్రొక్కం

భావన

స్నేహాల మధ్య రూపాయి
పాపాయిలా నవ్వాలి
పాపాణంలా పడి ఉండకూడదు.
మానవ సంబంధాలన్నీ
ఆర్థిక సంబంధాలేనన్న
మహనీయుడి మాటలు
స్నేహానికి కూడా చుట్టాలే సుమా!
మధురమైన స్నేహాన్ని
మధువులా ఆస్వాదిస్తున్నవాణ్ణి
మధ్యలో 'మనీ'
ముప్పులా ముట్టడిస్తుందనుకోలేదు
అలవాట్లు నా అంతం చూసాక
నా బుద్ధి బద్ధకం విడిచాక
ఆందోళనలు నాలో
అనుభవాలూ మిగిలాయి
ఆలోచనలు అగ్నిప్రవేశం చేసాయి
అప్పుడు జోష్లో నుండి
హోష్లోకి వచ్చాను
స్థిరపడేందుకు.. స్థిమితపడేందుకు

- బి.ఎన్.సత్యనారాయణ

ఎందుకో?

మన మనసు.. మనం నవ్వితే
నవ్వుతుందని
మనం ఏడిస్తే.. ఏడుస్తుందని
తెలిసి కూడా ఎప్పుడూ నవ్వుతూ
ఉండడటమెందుకో!

- గాలిశెట్టి వేణుగోపాల్

ఓ జీవన యోధుడు

మట్టిలోన నిదురించు విత్తనము మహావృక్షమై లేవదా
దిక్కులేని ఆ నిరుపేద బతుకున దివ్యే కాంతి వెలుగదా
రాతి గుండె కరిగించలేని రాగయుక్తం నిలవదా
కన్నీటి చుక్కలు కాల్యలై కడలి తీరము చేరదా
ముళ్ళ కంచెలు అడ్డువచ్చిన ముందడుగులు ఆగవుగా
నిప్పుకణికలు గుండెలోన నిరంతరము రగలగా
పట్టుదలే తోడుంటే అపజయం వెనక్కిళ్ళదా
శీత గాలి వీచినా శీర్షమెన్నడు వంగదు ఆశయం
గల ధీరుడికి ఆకాశమే హద్దురా

విశ్వవీధిలో నీడు కీర్తి విజయశంఖము ఊదగా
లోకమంతా నిన్ను జూసి ఆశ్చర్యపకితమై సాగగా
చెమట చుక్కలు చిందించక చెరగని ముద్ర పడదురా
కష్టమే నీ ఆయుధమై కడవరకు తోడుండురా
నిశ్శబ్ద రాత్రిలో నింగి తారలు సాక్షిరా
గెలుపు తీరము చేరితే.. గెలుపే నీకు బాటరా
ఆగిపోకు ఓ నేస్తమా ఆశ చావని పంతమా
సాధించు నీవు లక్ష్మణుడు సాగనివ్యవ నీ ప్రస్థానము
అందలం నీకు దక్కదా అంతరంగము గెలవగా
నిజమైన ఆశయం నిత్యము దీపమై వెలుగగా
విశ్వమే నీ పాదాక్రాంతమై వినశి చేయక మానదుగా!

- డా॥ చిట్టాల రవీందర్

సినీ గీతాల రాగమాధుర్వం

సినీ పరిశ్రమలో జనాన్ని ఆకట్టుకున్న పాటలు ఏయే రాగాల్లో, ఏయే తాళంతో జనాన్ని సమ్మోహితం చేస్తున్నాయో, సంగీత విద్వాంసురాలు, నాగేశ్వరి రూపాకుల 'ఏకరాగం దశ సినీ గీతాలు' గ్రంథంలో పరిశోధనాత్మకంగా విశ్లేషించారు. కారణజన్ములైన వాగ్గేయకారులు రాగతాళాలు నిర్దేశించారు. సినీమాలలో రాగ ప్రాధాన్యత, ఏ పాటకైనా ఆధారం కావటంతో, సినీమాల పాటలు తెలుగునాట విశేషంగా ఆకర్షిస్తున్నాయి. ఈ గ్రంథంలో రచయిత్రి 30 రాగాలను, వాటిలో ఒక్కొక్క దానిలో స్వరపరచబడిన పది తెలుగు సినీమాల పాటలను గురించి సమగ్ర సమాచారం అందించారు. రాగజిజ్ఞాసతో

ఈ గ్రంథం పరవశింపచేస్తుంది. సంగీతం, సాహిత్యం రెండింటి పట్ల ప్రజ్ఞా సమన్విత ప్రతిభ గలిగిన రచయిత్రి, ఈ గ్రంథ రూపకల్పనకు ఎంత పరిశోధనాత్మక శోధన చేసినదీ ప్రతీ పాట, పుట వ్యక్తం చేస్తోంది. దీపారాధన, తంబూరశృతి, రాగాలాపన, స్వరకల్పన, కచ్చేరీలు, అమ్మతో గొంతు కలిపి పాడే అదృష్టం అమ్మ పెట్టిన సంగీత జ్ఞానభిక్ష నేపథ్యం వున్న రచయిత్రి నాగేశ్వరి అనువంశిక నేపథ్యంలోంచి ఈ అద్భుత గ్రంథం జనించినదనటంలో సందేహం లేదు. వంశీ ఆర్ట్ థియేటర్స్ స్వర్గోత్సవ సత్కృతి ప్రశంసనీయం. (ఏకరాగం(దశ సినీ గీతాలు)-రచన, సేకరణ: నాగేశ్వరి రూపాకుల; వెల: రూ.150/-లు, ప్రతులకు: నాగేశ్వరి రూపాకుల, ప్లాట్ 704, నమితి ఎవరెస్ట్ ఆపార్ట్ మెంట్స్, ఎస్.బి.హెచ్ కాలనీ, ఎల్.బి.నగర్ రోడ్ మెట్రో దగ్గర, సరూర్ నగర్ రోడ్, హైదరాబాద్-500 074)

ఆంధాళ్ మధురస్వప్నం-విష్ణుభక్తి ఉద్ధీపనం

శ్రీ ఆంధాళ్ విరచితమైన 'వారణ మాయిరం', 'తిరుప్పావై' 30 పాశురాలు, శ్రీ తొండరడిప్పొడి ఆళ్వారులు రచించిన 'తిరుప్పళ్ళియెకుచ్చి'ని 'శ్రీరంగనాథ సుప్రభాతం'గా శ్రీ పెరియార్ శాసనము'గా రచయిత్రి సుందరవల్లి శ్రీదేవి, తెలుగులోకి 'ఆంధాళ్ మధుర స్వప్నం' అనువదించారు. వారణ మాయిరం అంటే వేయి ఏనుగుల

సమూహంతో, విరాజమానుడైన శ్రీకృష్ణుడు బంగారు రథంపై వచ్చి తనను వివాహం చేసుకొన్న స్వప్న వృత్తాంతాన్ని చెలులతో విన్నవించటం 10 పాశురాలలో అనువాద సంకీర్తనలు, ద్రవిడ భాషలోని తిరుప్పావై/శ్రీ ప్రతం, సారాంశానువాదం 30 పాశురాలను కవయిత్రి అనువదించి అందించారు. సంగీత సాహిత్యాలలో ప్రతిభగల త్రికళాభినేత్రిగా రచన, గానం, స్వరకల్పన చేయగల శ్రీమతి

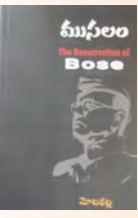
సుందరవల్లి శ్రీదేవి, ద్రవిడ ప్రబంధ సారాంశాన్ని తెలుగు పాఠకులకు అందించటం అభినందనీయం. ప్రతీ పుటలో ద్రవిడ భాషలోని సంకీర్తనలను కూడా అందించడం వలన ఈ ఆధ్యాత్మిక రచన పరిపూర్ణమైంది. చిత్రాలు కూడా ఆకట్టుకున్నాయి. (ఆంధాళ్ మధురస్వప్నం-తెలుగు అనువాద సారాంశం: శ్రీమతి టి.వి.సుందరవల్లి శ్రీదేవి; వెల: రూ.75/-; ప్రతులకు: ఎమెస్కో బుక్స్, ప్రై.లి.; 1-2-7 బానూ కాలనీ, గగన్ మహల్ రోడ్, దోమలగూడ, హైదరాబాద్ 500 29)

నేతాజీ పునరుత్థానంపై 'ముసలం' పుస్తకం

సత్యలోకంలో పున్న నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ ను గాంధీజీ హంతకుడైన నాథూరామ్ గాడ్సే కలుసుకోవటం ఒక విచిత్ర ఊహ అయితే, 'ముసలం' రచయిత మోటకట్ల సుబ్బారెడ్డి మరొక అడుగు ముందుకు వేసి గాడ్సే అభ్యర్థన మేరకు నేతాజీని భూలోకానికి పంపటంతో 'బోస్ పునరుత్థానం' బోస్ కమింగ్ 'ముసలం' ఒక కథనం కల్పించారు.

సినీ రచయితగా మోటకట్ల,

ఆయుధం పట్టని యుద్ధంలో సమాజ ప్రక్షాళన ఆకాంక్షిస్తూ నేతాజీ నాయకత్వం అభిలషించటం, ఆనాటి నుంచి తనకు తెలిసిన ఎన్నో అంశాలు ప్రస్తావిస్తూ కథ నడిపించారు. ఆయుధాలు లేకుండా యుద్ధంతో మళ్ళీ సుభాష్ చంద్రబోస్ మతమనుగడ కోరని మానవత్వపు మానవ లోకంతో ప్రపంచాన్ని ప్రేమమయం చేయాలని ఆకాంక్ష వ్యక్తమవుతుంది. 'మహాత్మా మళ్ళీ

పుడితే' నుంచి ఆలోచనను సినీ ఫిక్టిల్, కలియుగ దుష్ప్రభావాలు ప్రదర్శింపచేసే, స్వాతంత్ర్యానంతరం సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ దుష్ప్రభావాలను మోటకట్ల ఆసక్తికరంగా వివరించారు. (ముసలం-రచన: మోటకట్ల; వెల: రూ.200/-లు; ప్రతులకు: మోటకట్ల సుబ్బారెడ్డి, వెంకటూరుపల్లి సిద్ధవటం మండలం, వైయస్ ఆర్ జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్) - జయసూర్య

వారఫలం
శ్రీమతి ములుగు సీమత్యోతి ప్రముఖ జ్యోతిష్యురాలు
 నారాయణ నాయక్ కాంపెక్స్, 2వ అంతస్తు,
 గాంధీ జ్ఞానమందిర్ వెనుక, కోట్, హైదరాబాద్-1
 ఫోన్ : 98494 53449, 9440927795

మేషం
 ఈ వారం అలంకరణపట్ల శ్రద్ధను చూపుతారు. మీరు అనుసరించే నూతన ప్రణాళికలు కలిసి వస్తాయి. ఖర్చులు అధికంగా ఉన్నప్పటికీ సర్దుబాటును చేయగలుగుతారు. తరతమ ఘోషం లేకుండా అందరినీ కలుపుకుని లాభపడతారు. మిమ్మల్ని ప్రలోభ పెట్టి పనులను చేయించుకోవడం ఎంతకష్టంతో కూడుకున్న వనో ఎదుటివారు గ్రహించగలుగుతారు.

వృషభం
 ఈ వారం ప్రయాణాలు అలసటకు గురి చేస్తాయి. ప్రభుత్వపరమైన కార్యక్రమాలు సానుకూల పడతాయి. వెండిబంగారం వంటి విలువైన వస్తువులను కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యక్తిగత కుటుంబ సభ్యుల ఆరోగ్యంపై దృష్టిని సారిస్తారు. విదేశాలలోని మీ వారి ఉన్నత స్థితి, వారు మీపట్ల కనబరిచే ఆదరాభిమానాలు మిమ్మల్ని సంతోషింపరుస్తాయి. అప్రమోదితా గుగ్గిలంతో ధూపం చేయటం శ్రేయస్కరం.

మిథునం
 ఈ వారం సంఘంలో మీ మాటకు విలువ పెరుగుతుంది. ప్రతివనిలోనూ విజయం సాధిస్తారు. మాటల చాతుర్యంతో అందరినీ ఆకట్టుకుని ముఖ్యమైన వ్యవహారాలు పూర్తి చేస్తారు. దూరపు బంధువులను కలుసుకుని కీలక సమాచారం తెలుసుకుంటారు. కొత్త విద్యలపై ఆసక్తి చూపుతారు. చర్చా గోష్టులలో చురుకుగా పాల్గొంటారు. గృహం, వాహనాల కొనుగోలు చేస్తారు. క్రయవిక్రయాలు లాభిస్తాయి.

కర్కాటకం
 ఈ వారం గృహ సంబంధమైన విషయాలకు గాను అధికంగా ఖర్చు చేయవలసి వస్తుంది. పెద్ద ఆరోగ్యం పట్ల శ్రద్ధ అవసరం. ముందుగా రూపొందించుకున్న ప్రణాళికల ప్రకారమే నడవకుంటారు. లభిని పొందుతారు. లోకం పోకడను తెలియపరిచే సంఘటనలు చోటు చేసుకుంటాయి. పాత పరివరాలు బలమైన స్నేహాలుగా మారతాయి. అహార సంబంధమైన, వస్త్ర సంబంధమైన వ్యాధిసృష్టలకు అనుకూలం.

సింహం
 ఈ వారం నూతన ప్రయత్నాలు ఫలవంతమవుతాయి. సంఘంలో ఆదరణ పొందుతారు. చిన్ననాటి మిత్రులను కలిసి అనందంగా గడుపుతారు. సభలు, సమావేశాలలో చురుకుగా పాల్గొంటారు. ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడుతుంది. సన్నిహితుల నుండి విలువైన సమాచారం అందుకుంటారు. భాగస్వామ్య వ్యాపారాలలో పురోగతిని సాధిస్తారు. ఉద్యోగులకు, హోదాలు, ఇంక్రిమెంట్లు లాభిస్తాయి. పెట్టుబడుల్లో లాభాలు పొందుతారు.

కన్య
 ఈ వారం విభేదాలతో, అపోహలతో ఇన్మాత్తు సాగిస్తూ వస్తున్న ఉద్యోగానికి స్వస్తి చెబుతారు. నూతన ఉద్యోగ యత్నం ఫలిస్తుంది. దైవ సంబంధితమైన కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. భాగస్వామ్య వ్యాపారాలలో చోటు చేసుకుంటున్న అవకతవకలను పరిష్కరించుకుంటారు. రావలసిన ఋణాలు మీరు చెల్లించ వలసిన చెల్లింపులను బేరీజు వేసుకుంటారు. ఆరోగ్యం పట్ల మెలకువ అవసరం. నిత్యం తెల్లజిల్లేడు వస్త్రులతో దీపారాధన చేయండి.

తుల
 ఈ వారం చేపట్టిన పనులు నెమ్మదిగా సాగుతాయి. వివాదాలకు, కోపతాపాలకు దూరంగా ఉండండి. వృత్తి, వ్యాపారాలలో ఎదురైన అటంకాలు తొలగుతాయి. ప్రత్యర్థులు సమస్యలు సృష్టించినా వాటిని అధిగమించి ముందుకు సాగుతారు. జిల్లేడు పత్తులతో నిత్యం దీపారాధన చేయండి. సోదరుల నుండి సహాయ సహకారాలను అందుకుంటారు. ఉద్యోగంలో స్వల్ప మార్పులు సంభవిస్తాయి. పాత మిత్రుల నుండి ఆహ్వానాలను అందుకుంటారు.

వృశ్చికం
 ఈ వారం ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడుతుంది. నూతన ఒప్పందాలు కలిసి వస్తాయి. సాంకేతిక విద్యలపై ఆసక్తి చూపుతారు. సమస్యలు తీరి ప్రశాంతత లభిస్తుంది. అనుకోని అతిథుల నుండి ఆహ్వానాలు అందుకుంటారు. వృత్తి వ్యాపారాలలో ఆభివృద్ధి సాధిస్తారు. షేర్లు, భూముల క్రయ, విక్రయాలలో లాభాలు పొందుతారు. దూరప్రాంతాల నుండి సంతోషకరమైన వార్తలు వింటారు కుటుంబ సభ్యుల నుండి ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. నూతన వస్తువులను కొనుగోలు చేస్తారు.

ధనుస్సు
 ఈ వారం పనులలో అటంకాలు ఎదురై చికాకు కలిగించవచ్చు. కుటుంబ, ఆరోగ్య సమస్యలు ఎదురైనా అధిగమిస్తారు. పట్టుదలతో ముఖ్యమైన వ్యవహారాలు పూర్తి చేస్తారు. ఆలోచనలు మాత్రం స్థిరంగా ఉండవు. కొత్త వస్తువులు, గృహం, స్థలం కొనుగోలు యత్నాలు వాయిదా వేస్తారు. వృత్తి వ్యాపారాలలో అటుపోట్లు తప్పవు. పండితులు, ప్రముఖులను కలుస్తారు. ఆర్థిక లావాదేవీలు అంతంత మాత్రంగా ఉంటాయి.

మకరం
 ఈ వారం ఆర్థిక పరిస్థితి అంతంత మాత్రంగా ఉన్నా అవసరానికి ఏదో విధంగా డబ్బు అందుతుంది. ముఖ్యమైన వ్యవహారాలలో అటంకాలు ఎదురైనా అధిగమిస్తారు. దూర ప్రాంతాల నుండి ఆహ్వానాలు అందుకుంటారు. పూజలకు ప్రతిష్ఠాహాలు అమలు చేస్తారు. సాంకేతిక విద్యలపై ఆసక్తి చూపుతారు. సంఘంలో కీర్తి పెంపొందుతుంది. క్రయ విక్రయాలను మునుపటికన్నా వేగవంతం చేస్తారు. నిత్యం నిర్ణయంధంతో శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి వారిని అర్చించడం చెప్పదగినది.

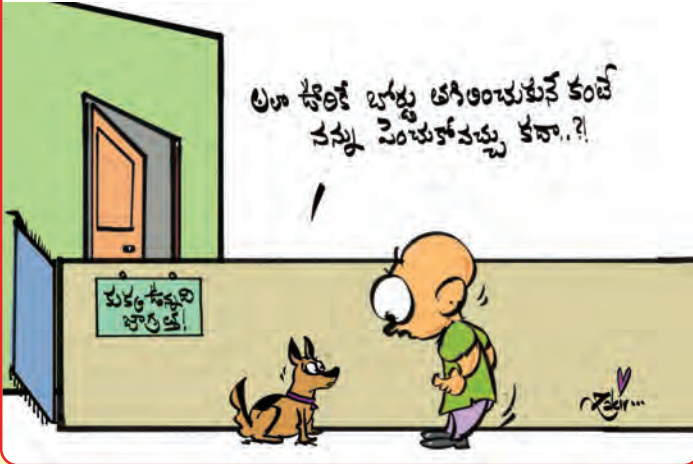
కుంభం
 ఈ వారం నూతన ప్రయత్నాలు కలిసి వస్తాయి. అప్పులను కలిసి ఉల్లాసంగా గడుపుతారు. సంఘంలో పేరు ప్రతిష్ఠలు పెరుగుతాయి. ఆర్థిక పరిస్థితి ఆశాజనకంగా వుంటుంది. ఋణవత్తిదుల నుండి కొంత మేర బయటపడతారు. ముఖ్యమైన విషయాలలో కీలక నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. ఉద్యోగ, వివాహ యత్నాలు ఫలిస్తాయి. ప్రతి విషయం ఒకటికీ రెండుసార్లు ఆలోచించి ముందుకు వేయడం చెప్పదగిన సూచన. ఆరావళి కుంకుమతో లక్ష్మీదేవిని పూజించండి.

మీనం
 ఈ వారం వ్యాపారములో చేసిన మార్పులు, ప్రచారము సత్ఫలితములనిస్తాయి. వాహన సౌఖ్యము ఏర్పడుతుంది. స్థిరాస్తులను కొనుగోలు చేసి ఆలోచనలు ఫలిస్తాయి. ఖర్చులను తగ్గించి విషయములో పూర్తిగా వైఫల్యమును పొందుతారు. కొన్ని దుబారా ఖర్చులు రహస్య ఋణములు, దానములు తప్పవు. ఐనా ఆదాయము బాగుంటుంది. కాబట్టి ఈ విషయములు పెద్దగా ప్రభావమును చూపించలేవు.

.. అంటా మన మంత్రం అంటా ఏంటా
అనుకున్నా.. లీలే కు మంత్రం కంటెంట్ ...!!

అలా పోతే బాబ్బు తోతొంతుకునే కంటే
నన్ను సెంటుకనవచ్చు కదా..?!

ఏంటా ఈ భ్రమ! ఈ బిక్కరావణి
శామిక్స్ అన్నట్టా..!!

ఈ

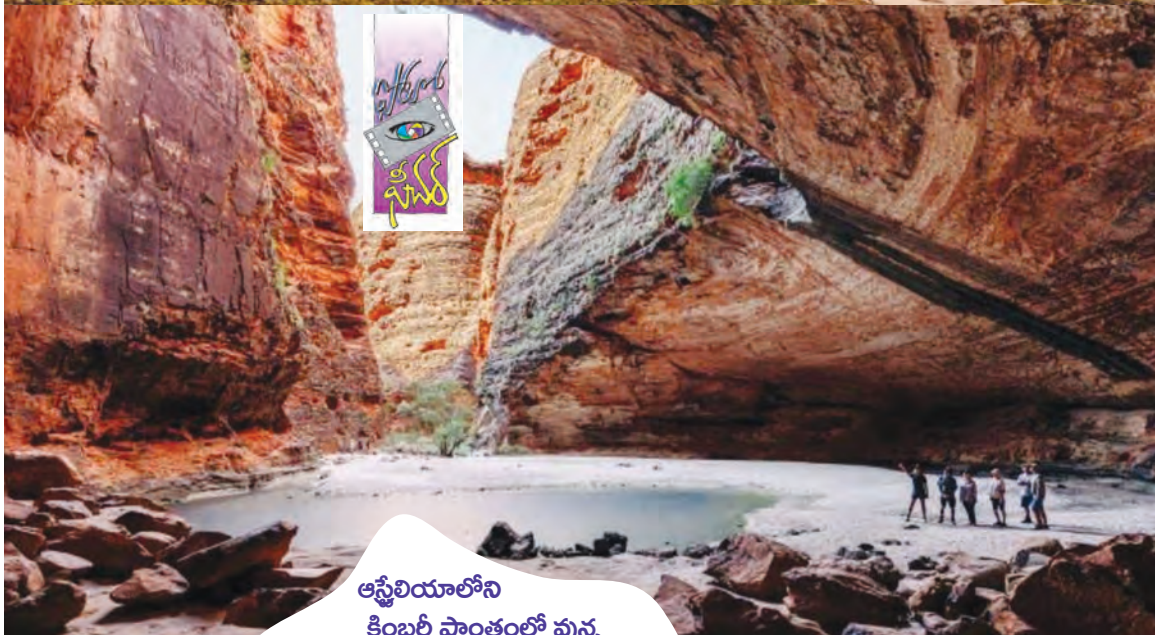
పా

రం

కా

ర్నా

యై

ఆస్ట్రేలియాలోని
కింబర్లీ ప్రాంతంలో వున్న
పుర్ములులు జాతీయ ఉద్యాన వనంలోని
గోపురాల సముదాయం ఇది. నారింజ,
నలుపు రంగుల చారలతో వున్న
ఈ కొండలు యునెస్కో
గుర్తింపు
పొందాయి.

